SERVICIUL PROPAGANDEI LEGIONARE

ION BANEA

CĂPITANUL

EDIŢIA A III-a

TIPOGRAFIA VESTEMEAN / SIBIU

CĂPITANUL

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea aceasta cuprinde **viața, acțiunea și însușirile de căpetenie** *ale unui om.*

Ea tinde să-l prezinte pe Corneliu Zelea-Codreanu, **Căpitanul generației legionare.**

Să-l prezinte așa cum este, nu cum, în mod interesat, l-au prezentat mereu nenumărații lui dușmani. Căci a avut mulți, are mulți și va avea și mai mulți.

Autorul acestei lucrări, încercând să facă altădată un portret acestui mare reformator al sufletului românesc, scria atunci:

CĂPITANUL!

„Este o piatră de hotar; o graniță. Sabie întinsă între două lumi.

Una veche, pe care o înfruntă cu bărbăție, distrugând-o; alta nouă, pe care o creiază, îi dă viață, o cheamă la lumină.

Figura lui în cuprinsul mișcării naționale, dela războiu încoace, apare **ca o linie de foc,** *în jurul căreia se rotesc toate evenimentele mari. El a fost conducătorul și animatorul.*

Totdeauna pe poziția cea mai înaintată a fron-

tului de luptă, plin de credinţă şi hotărîre, niciodată şovăelnic sau fugind de răspundere.

Viaţa lui se 'mbină cu lupta şi cu mişcarea naţională, până într'atât, încât nu rămâne nimic vieţii, confundându-se totul într'o continuă şi mare acţiune în slujba intereselor naţiei.

Predestinat la jertfe, a trăit intens şi sbuciumat.

Existenţa i-a fost plină de fapte şi pândită de primejdii. A atins culmi, cum rar i-a fost dat cuiva să dorească, şi a coborât adâncuri, din cari, numai puterea lui Dumnezeu, în care crede aşa de tare, l-a scăpat. A cunoscut perspectiva muncii silnice pe viaţă şi măreţia solidarităţii neamului românesc cu faptele lui.

I-au ros sănătatea asprele zile de închisoare şi i-au dat fiori de viaţă clipele mari, când îl înconjurau zeci de mii de oameni.

A mers de mână cu vremea, primind cu zâmbetul pe buze şi batjocurile şi laudele. Iubitor al luptei, vitejiei şi-a închinat tot rostul. S'a dat tot mişcării, dar el n'a cerut nimic.

Il doreau duşmanii răpus şi el tot mai tare s'a înălţat.

Căpitanul! Gând, hotărâre, acţiune, vitejie, viaţă."

Acestea sunt descrise în lucrarea de faţă...

Vineri, 13 Martie 1936.

ION BANEA

NAŞTEREA ŞI COPILĂRIA

Corneliu Zelea-Codreanu s'a născut în 13 Septemvrie 1899, la Iaşi. Este primul copil, din 7, al profesorului Ion Zelea-Codreanu şi al d-nei Eliza Z. Codreanu. O familie grea, împovărată cu multe suflete. O familie în care s'a vorbit şi s'a lucrat numai pentru neam.

Ca o mărturie a legăturii sufleteşti cu locul său de naştere, este afecţiunea pe care o poartă Iaşului.

Mai târziu, în viaţa lui sbuciumată şi plină de acţiuni, pe multe le va porni de aici, iar clipe plăcute, fie de amintiri, fie de linişte, tot aici va petrece.

Ii este drag acest oraş, care se stinge tot mai mult pentru românism şi renaşte pentru un neam străin.

El oglindeşte întregul destin al neamului nostru.

De multe ori l-am auzit vorbind, cu accente de mâhnire şi durere faţă de situaţia dezastruasă în care se află Iaşul, ale cărui biserici, ridicate din credinţa trecutului, se dărâmă, dispărând fără urmă, iar pe locul sfintelor altare, ridicându-se cu neruşinare mor-

manele de murdărie ale veneticitor, tot mai mult stăpânitori.

De pe colinele din jurul lui, de câte ori n'a spus frumoase gânduri, despre Iaşul lui Lăpuşneanu, Cantemir, Vasile Lupu, al lui Cuza-Vodă, în palatul căruia a petrecut şi Regele Ferdinand cele mai grozave clipe din istoria noastră.

Simţeam atunci ce-a semănat Iaşul în sufletul lui Corneliu Codreanu, care aici a văzut întâi lumina soarelui românesc, la sfârşitul unui an ce încheia un veac, purtându-şi aci cei dintâi paşi, până la etatea de peste un an de zile.

In sufletul său simţitor de copil, primele impresiuni înregistrate au fost cele culese aici. Şi au fost puternice.

Iaşul cu fala lui de altădată, cu viaţa românească ce a stăpânit aci, cu Galata şi Cetăţuia, ce-l străjuiesc alăturea de cele 50 de biserici, cu întreg gloriosu-i trecut, a vorbit sufletului său, atunci.

A vorbit copilului ale cărui legături strămoşeşti se pierdeau pe acolo, pe unde stau mărturie glorioasă a zilelor de eri moaştele lui Ştefan-Voevod.

In sufletul lui atunci a răsărit, ca o floare, dragostea pentru Iaşi, pentru această însemnată părticică din pământul românesc.

După etatea de un an a fost adus la Huşi.

Ca amintire plăcută, din timpurile copilăriei, ce-l face să tresalte şi să se bucure, este jocul favorit „hoţii şi poteraşii" pe care îl juca sburdalnic cu alţi copii de prin vecini.

Să fi avut oare, sufletul cu sensibilitatea lui şi previziunea lui, în mod vag şi anticipat, presentimentul celor ce vor urma?

Să fie întrevăzut oare teribila prigoană, care, la un moment dat, prin întreg aparatul de stat, era îndreptată împotriva lui, ca o adevărată poteră necunoscută încă?

Cine ştie!

Ceeace este sigur, e că acesta îi era jocul cel mai plăcut. Copilăria, de altfel, a trecut în mod normal. O notă deosebită a acestei perioade este: vitejia. Nu se lăsa acest copil niciodată învins. Nu se putea simţi înfrânt.

Şcoala primară a terminat-o la Huşi. Primele 3 clase la şcoala No. 2, iar ultima la No. 1.

In anul 1912 ca elev la Liceul Militar dela Mănăstirea Dealului, unde termină cursul inferior şi în 1916 urma să continue clasa V-a. Dar n'a mai ajuns s'o facă.

Europa, de doi ani de zile, era cuprinsă de vijelia celui mai teribil războiu, cunoscut în istorie.

Se încăieraseră neamurile pământului cu disperare.

Unele din ambiţie, mânate spre măcel de inconştienţa unor înalţi slujitori, care urmăreau cine ştie ce succese politice, iar altele conduse la luptă de sentimentul sfânt al eliberării lor de sub juguri nemeritate pe cari trebuiseră să le poarte din forţa vremurilor şi a soartei.

România nu s'a aruncat din primul moment. Purtase cu un an înainte războiul balcanic, din care eşise cu prestigiul şi teritoriul mărit. Aştepta! Dar războiul, fără să dea până atunci vreo indicaţie, se prelungea. Neutralitatea devenea sufocantă.

Peste munţi, în Ardeal, erau milioane de Români, care nu aveau pentru ce lupta.

Aşteptau să înceapă războiul eliberării, pentru realizarea visului milenar, unirea tuturor Românilor.

La 15 August 1916 s'a sunat mobilizarea.

Se adunau vitejii cu bucuria pe faţă. Veneau plini de avânt şi gata de jertfă. Graniţa din vârful Carpaţilor s'a prăbuşit repede şi războiul românesc a început.

Evenimentele acestea mari, cari răscoleau până în adâncuri întreaga fiinţă a neamului, a sguduit şi sufletul elevului dela Mănăstirea Dealului. Citise mult despre Ardeleni şi ceilalţi fraţi subjugaţi. Cunoştea suferinţele lor şi calvarul lui Horia revoluţionarul, alăturea de ceilalţi: Cloşca, Crişan şi Avram Iancu.

Un glas lăuntric îi poruncea cu înfrigurare: la datorie!

Intr'o bună zi a părăsit căsuţa părintească şi familia şi a plecat oştean voluntar, să mărească armata, cu încă două braţe în stare să poarte o armă.

S'a ataşat regimentului tătălui său, 25 Infanterie Vaslui, regiment de strămoşească vitejie. S'a ţinut de

el, deşi, din lipsa vârstei reglementare, n'a fost primit voluntar.

Din acest moment începe sbuciumul, sbuciumul vieţii sale. Incep zilele acelea despre cari Căpitanul spunea, că le-a trăit dublu.

Tânărul plin de acţiune, după cum s'a arătat a fi, de atunci încoace, *nu va mai avea un moment de linişte. Tot mai mari vor fi primejdiile, tot mai grea lupta şi tot mai frământat sufletul.*

In simfonia obuzelor, a înaintat alăturea de soldaţi, până la Gheorgheni-Uifalău, Sovata, Praid. Era în Ardeal! In Ardealul pe care-l cunoştea numai din cărţi.

Au urmat însă primele înfrângeri şi zilele grele ale retragerii. Cădeau soldaţii neobişnuiţi cu războiul şi mizeriile lui.

Tânărul elev purta pe umerii lui câte două, trei arme, dela cei rămaşi, ca să nu cadă pradă duşmanului.

Deasupra Bicazului Unguresc, se opreşte un moment armata. Obosit şi istovit de foame, Corneliu Codreanu se retrage deoparte şi adoarme cu capul pe o piatră. Vine ordin scurt de retragere imediată.

El rămâne acolo. Târziu de tot, un sergent, cu o patrulă întârziată, îl descopere şi-l salvează, altfel cădea prizonier, sau ar fi fost omorît. Ţara este ocupată tot mai mult de către duşman. Cade şi Capitala. Războiul se concentrează în Moldova. In această clipă se hotăra soarta neamului. Toţi trebue să se pregătească şi să-şi dea contribuţia.

La 1 Septemvrie 1917, Corneliu Codreanu intră în Şcoala Militară activă dela Botoşani, după ce între timp dăduse şi clasa V-a. In timp ce se pregătea pentru cariera de ofiţer, studiază şi clasa VI-a, iar la 17 Iulie 1918, termină şcoala cu gradul de elev-plutonier.[1]) Restul liceului, cl. VII-a şi a VIII-a, l-a terminat la Huşi şi în anul 1919, toamna, îl găsim student la Universitatea din Iaşi.

[1]) FOAIA CALIFICATIVĂ DELA ŞC. MILITARĂ.
TEMPERAMENT: sanguinic.
CONSTITUŢIA: robustă.
ŢINUTA: militărească.
CONDUITA: a avut o purtare care a servit ca model.
MORALITATE: nici o pedeapsă.
CARACTERUL: blând.
INTELIGENŢA: foarte inteligent.
APTITUDINI MILITARE: foarte bune, era dat ca exemplu în executarea exerciţiilor.
INSTRUCŢIA: la câmp foarte vioiu, desvoltă repede şi ia hotărîri bune în executarea diferitelor teme.
AVIZUL E un elev foarte bun, cu voinţă când trebue să facă ceva bun, hotărît la fapte. Energic şi cu multă prestanţă în faţa frontului.
Va fi un foarte bun comandant de pluton,

STUDENT

ATMOSFERA GENERALĂ. ANUL 1919

In urma războiului ţara noastră se întregise în hotarele ei fireşti. Acum toţi Românii se găseau sub sceptrul aceluiaş Rege.

Cataclismul mondial însă, a răsturnat vechile principii sociale şi morale. O lume veche cu eşafodajul ei s'a prăbuşit şi una nouă încerca să-şi găsească echilibrul. Impărăţii mari au căzut, fărămiţându-se. Soldaţii neamurilor, purtaţi din ţară în ţară, au venit în contact cu oameni cari aveau alte credinţe, alte obiceiuri şi alte gânduri.

In mijlocul dezastrului, al tunurilor şi al sângelui cald omeneac, care a înroşit pământul, inimile oamenilor s'au înrăit, nepăsarea a pus stăpânire pe suflete, instinctele animalice s'au ridicat, îngropând indicaţiunile morale şi bunul simţ.

Războiul se încheia nu numai cu schimbări teritoriale, ci şi cu o răsturnare totală a unui fel de vieţuire.

Atmosfera aceasta era prielnică veşnicilor speculatori ai nenorocirilor omeneşti: jidanilor. In

Rusia țaristă, prin cea mai cumplită teroare care s'a cunoscut vreodată, ei au reușit să devină stăpâni absoluți.

Din acest fort cucerit dădeau asalt lumii întregi, urmărind să-și impună voința lor de dominație. Prin ajutorul celor două mari puteri, banul și presa, completate de corupție, în mare parte au reușit să adoarmă conștiința națională a neamurilor cu dulcegării utopice, servite sub tot felul de etichete.

Ultima formulă de viață era acum umanitarismul cu drepturile omului, devenit subit un subiect universal, care nu trebuia să mai știe nimic din ceeace însemna: Națiune, Patrie, Dumnezeu...

Acestea puteau fi obiecte vechi, bune de aruncat, ca niște haine demodate. A fost atunci un moment universal de haos, foarte prielnic scopurilor urmărite de către spiritul iudaic.

Umbra acestui moment istoric s'a întins și deasupra țării noastre. România, încercată greu în decursul anilor de luptă, era amenințată acum în existența ei de stat abia închegat. Nici n'a fost timpul necesar să facem cunoștință unii cu ceilalți, frați cari am îndurat secole intregi stăpâniri haine, și căsuța noastră proprie era năpădită de tot felul de vânturi năprasnice.

Mai ales vântul comunismului bolșevizant, fără Cruce și fără Dumnezeu, care sufla din răsărit, era primejdios. Cu atât mai mult cu cât la sânul nostru și împotriva celor mai legitime proteste, eram nevoiți să găzduim o imensă mulțime de elemente jidovești, microbi cari atacau cu tărie organismul viu al ființei românești.

Minunea unei mântuiri nu se prea vedea, mai ales că la îndrăsneala roșie, care-și purta internaționala pe străzile orașelor mari românești, autoritatea statului era destul de anemiată.

Spiritul național nu era destul de treaz și de mândru. Bucuria unirii a micșorat vigilența. De aceasta a profitat dușmanul. Intre el și noi de-acum trebuia dusă lupta.

O reacțiune era absolut necesară. Când vorbim de reacțiune, nu ne gândim însă la forța statului care prin mijloacele lui ar fi putut să intervină energic din primele momente pentru oprirea acestui marș roșu. Ne gândim la învolburarea care trebuia să isbucnească din adâncimile sănătoase ale sufletului românesc, purtând nota ideii creștine și de trăire românească, ***opunând celor fără cruce și granițe: Crucea și Patria.***

Nu exagerăm nicio iotă când afirmăm că lupta a fost pornită la Universitatea din Iași și anume de către studentul Corneliu Zelea-Codreanu. Episoadele însemnate ale acestei sbuciumări românești, România întregită le cunoaște. Sunt însemnate în suflete, ziduri de închisori și morminte.

Firul roșu al acestei formidabile răscoliri românești, care tinde să-și impună pecetea peste această perioadă istorică, este Corneliu Codreanu, Căpitanul generației veacului al XX-lea.

Toată frământarea acestor ani de luptă este legată de el. In fruntea tuturor piscurilor înalte şi a adâncimilor primejdioase îl găsim totdeauna pe el. Momentele mari de atitudine eroică şi manifestare demnă românească ori le-a creiat el, ori le-a determinat el, dar totdeauna au fost ale lui.

UNIVERSITATEA DIN IAŞI

Bătrâna Universitate a Iaşului, ale cărei origini de cultură şi glorie îşi găsesc începuturile în şcoala dela Trei-Ierarhi din 1830, căreia i s-au adăugat cursuri superioare, pentru ca în 1835 să devină Academie Mihăileană, iar la 1860 Universitate, era sguduită acum de către un curent străin bolşevic, reprezentat sau încurajat chiar de către profesorii înaltei instituţii, cum erau: Parhon, Paul Bujor, Traian Bratu, Müller, Petru Bogdan şi alţii.

In rugăciunea inaugurală din anul înfiinţării se cerea binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestui locaş zicându-se: ***fă-lu pe acestu aşezământ ca să fie isvoru de lumină, de dreptate, de adevăru şi de mântuirea poporului tău.***

După cincizeci şi nouă de ani, aşezământul acesta, prin conducătorii lui, nu numai că uitase de misiunea pentru care şi Dumnezeu îşi dăduse binecuvântarea dar pornea pe calea întunecării, nedreptăţii şi distrugerii neamului românesc.

Căci aşa era situaţia.

Profesori şi studenţi, îmbătaţi de noul mesianism leninist, conştienţi şi inconştienţi, încercau să facă

din Universitate tribună de propagare şi însămânţare a bolşevismului. Intelectualii, pe care voia să-i pregătească această înaltă şcoală, numai în spiritul adevărului şi mântuirii de obşte a neamului românesc nu se creau. Cu atât mai mult, cu cât în marea lor majoritate erau elemente străine.

MUNCITORIMEA

Această agitaţie comunistă, care cuprinsese în febra ei elementele universitare, nu a rămas circumscrisă aci. Ea a trecut dincolo de zidurile şcoalei pentru a se înfrăţi cu aceeaşi agitaţie care răscolea rândurile muncitoreşti, roase de mizerie şi nedreptate.

Prin ajutorul diferitelor greve şi al manifestaţiunilor de stradă din partea masselor muncitoreşti şi prin propagarea ştiinţifică dela catedră, bolşevismul ameninţa cu distrugerea statului nostru şi aruncarea lui în anarhie şi destrăbălare.

Atunci s'a produs reacţiunea românească. Este drept că nu intr'o măsură care să fi îngrozit pe adversar, dar destul de accentuată pentru a-l opri din mersul lui şi a uşura astfel autorităţii de stat, încurajată, sarcina de menţinere a echilibrului.

LUPTA IN UNIVERSITATE

La capitolul acesta vom remarca faptul că 3 ani de zile, clipă de clipă, Corneliu Codreanu a luptat prin toate mijloacele şi pe toate căile posibile pentru

ca, în fața amalgamului de manifestare universitară, să opună cristalul credinței românești. Nu ne vom opri în a descrie toate aceste frământări, foarte interesante și desigur în măsură să ne dovedească linia de gândire și de suflet a făptuitorului lor, căci ar da o prea mare extensiune lucrării de față și am fi nevoiți ca, în legătură cu aceste fapte, să facem incursiuni și în alte domenii, care ne-ar îndepărta complet de ceeace urmărim noi aici.

Din ansamblul acestora vom alege câteva, mai semnificative, pe care le vom prezenta cititorului. Fiecare va putea să facă reflexiunile cari se desprind singure din aceste fapte. Pentru o cât mai justă apreciere a acstora, mai amintim că, în acel timp, autorul lor era doar un tânăr de 20 de ani.

Studențimea comunizată avea drept unic program de moment:

a) primirea jidanilor în centrele studențești și căminuri, și

b) în frământările sociale studențimea să nu se amestece.

Studentul Corneliu Codreanu vine și afirmă în numele credinței sale românești, care simțea intenția și perfidia ce se ascunde în dosul acestor postulate, că:

a) *jidanii să nu fie primiți în centrele studențești,*

b) *studențimea românească este obligată să se ocupe de frământările sociale pentru a-i arăta neamului ei drumul cel bun și a-l feri de curentele vătămătoare.*

Aceasta cu atât mai mult, cu cât tineretul a fost acela care a determinat totdeauna marile mișcări de

tot felul ale popoarelor și că, invitațiunea de a rămâne neutri era numai o plasă pe care comuniștii o întindeau peste ochii românești ca ei să nu vadă activitatea lor tocmai în această direcție.

Atitudinea aceasta dârză și plină de impetuozitate pe care o afișa studentul Corneliu Codreanu, întru apărarea patrimoniului moral și național, alungat din Universitate tocmai de către cei chemați să-l propovăduiască, a mișcat mai multe inimi curate de studenți, cari s'au și alipit imediat lângă el. In modul acesta s'a născut un mic nucleu românesc legat laolaltă, pe lângă identitatea simțirii, și de nevoia organizării. Intre această forță organizată și colectivitatea umanitaristo-comunistă s'au purtat dese ciocniri de idei, conflicte, bătăi, lupte.

CONGRESUL DELA CLUJ

In Septemvrie 1920 se ține congresul general al studențimii la Cluj. La congres situația era aceeași. Pentru studenții naționaliști ieșeni venea ca o rază de mângâiere grupul de vreo 30 studenți cernăuțeni cu aceeași credință ca ei.

Trei zile necontenit s'a luptat cu tărie grupul celor 50—60 studenți, conduși de Corneliu Codreanu, împotriva celor șase sute de umanitariști.

Rezultatul acestei lupte a fost o strălucită biruință pentru naționaliști, stabilindu-se definitiv că centrele universitre nu vor admite în sânul lor jidani.

SFEŞTANIA LA UNIVERSITATE

In toamna aceluiaş an, 1920, Senatul Universitar din Iaşi ia o măsură care dovedea faţă de toată lumea, ce fel de sentimente nutrea acest organ profesoral.

Se hotărăşte deschiderea Universităţii, fără creştinească sfeştanie. Tendinţei de a pune Universitatea pe această linie anticreştină îi trebuia un răspuns eroic.

Aceasta cu atât mai mult cu cât problema sfeştaniei la Universitate preocupase într'un mod nu tocmai creştinesc şi altădată pe unii profesori ieşeni. Dr. C. Tiron, profesor la medicină, încă în anul 1909 spunea că preotul trăeşte ca parazit din „ceremonialul acestor taine de un ridicol uimitor".

Mişcarea aceasta antireligioasă a continuat sistematic până după războiu, când promotorii ei credeau că a sosit timpul cel potrivit pentru a lua măsura arătată.

Cei mai mulţi dintre studenţii naţionalişti nu erau prezenţi la Iaşi.

In faţa unei asemenea situaţii Corneliu Codreanu ia hotărîrea de a se opune singur.

Iată-ne aşa dar în faţa unei situaţii impresionante. Un tânăr care se încarcă deodată cu o chestiune foarte mare şi încă neîntâmplată. Să oprească singur cursurile unei întregi Universităţi. Să se expună să fie bătut, să fie eliminat pentru totdeauna, sau chiar să fie omorît de mulţimea adversarilor.

Dar nimic nu l-a oprit. Pe deasupra împrejurărilor şi a vieţii lui, ţinea să afirme impulsurile sufletului său. Mai găseşte un camarad, pe studentul Vladimir Frimu.

Astfel în dimineaţa zilei respective îl aşază pe acesta la uşa din dosul Universităţii, el urmând să înfrunte mulţimea la intrarea principală. Se adunau studenţii şi profesorii. Incetul cu încetul tot spaţiul din faţa Universităţii era o imensă mare de capete. Agitaţie multă, bastoane mânuite cu energie, ameninţări, insulte.

In faţa acestui puhoi stătea deasupra treptelor, în dreptul uşei închise, un om singur. Ameninţător ca o furtună, neclintit ca o sentinelă. Nu îngăduia nimănuia intrarea în Universitate şi nici apropierea de el. Singuru-i tovarăş era un toporaş solid.

Câteva ore a durat această situaţie. In cele din urmă Corneliu Codreanu, luat cu asalt de mulţime, în frunte cu profesorul Müller, a căzut.

Devenise o biată minge purtată de hoardele comuniste în pumni, dintr'o parte în alta, până când a fost aruncat afară din Universitatea pe care cu atâta vitejie o apărase.

Biruinţa a fost totuşi a lui, Senatul Universitar văzând la ce conflicte grave duce hotărîrea luată, după o închidere de trei zile a Universităţii, se face serviciul religios şi se încep cursurile. A doua mare victorie din sânul Universităţii a fost câştigată cu mari riscuri personale de către studentul Corneliu Codreanu împotriva unei lumi întregi.

In atitudinea lui dela Cluj găsim victoria ideii naționale, în cea dela Iași, biruința ideii creștine.

ATENTATUL DELA SENAT

Mișcarea comunistă încerca să-și impună voința ei în statul român și 'n acelaș timp să dărâme actuala lui organizare, prin teroarea care este îndispensabil legată de ea, împreună cu mașina infernală, iar un mijloc de luptă propriu comunismului. Un atentat de acest fel se întâmplă în Senatul țării, atentatul ale cărui victime au fost români de mare valoare și al cărui autor a fost jidanul Max Goldstein, având legături și cu studenții comuniști din Iași.

La arestarea unuia din aceștia se întâmplă un fapt caracteristic. Studențimea ieșană declară grevă solidarizându-se cu el și cerând eliberarea. Chiar unii profesori s'au alăturat acestei atitudini lucrând din răsputeri prin tot soiul de intervențiuni pentru eliberarea lui.

Intrucât „greviștii" comuniști luau toți masa la cantina studențească, subvenționată de statul împotriva căruia luptau, Corneliu Codreanu cu colegii lui s'a hotărît să nu le mai îngăduie intrarea la masă.

Atunci îl vedem din nou înfruntând gloatele roșii flămânde, la cantina studențească. Insuși Rectorul Universității, profesorul N. Leon, a venit la cantină pentru a interveni să fie lăsați la masă comuniștii.

„Cine se solidarizează cu acei ce încearcă să dărâme statul nostru, nu are dreptul să se bucure de hrana poporului românesc", a fost răspunsul prompt al lui Corneliu Codreanu.

A doua zi greva a încetat.

GARDA CONȘTIINȚEI NAȚIONALE

Mișcarea de reacțiune românească nu se ducea numai în Universitate. Dimpotrivă, firul ei s'a pornit mai curând dintr'o înjghebare cetățenească ce a luat ființă în anul 1919, luna Mai, sub numirea de „Garda Conștiinței Naționale" de sub președinția lui Constantin Pancu, meseriaș.

Această organizație ținea mici întruniri în str. Alecsandri No. 3 și avea un organ propriu de răsdire a năzuințelor ei, numit „Conștiința".

Studentul Corneliu Codreanu, care ducea după cum am văzut lupta aproape singur în Universitate, s'a înrolat în această gardă, devenind prin puterea lui dinamică unul din stâlpii și conducătorii ei.

Comunismul luând avânt tot mai puternic în toată Moldova și București, cu tendința evidentă de a proclama o revoluție, membrii Gărzii Conștiinței Naționale conștienți de răspunderea lor, au început a ieși pe teren. Deasemenea au început a se organiza și'n alte orașe cum a fost la Huși și Chișinău. Intervin ciocniri dese între comuniști și membrii acestei organizații naționale.

GREVA DELA R. M. S. ŞI C. F. R.

La 11 Februarie 1920 comuniştii dela R. M. S. Iaşi declară grevă şi arborează deasupra instituţiei steagul roşu.

Corneliu Codreanu în fruntea unui grup de lucrători români şi membrii ai Gărzii Conştiinţei Naţionale, merge la regie, arborează steagul treicolor şi înlocuieşte la lucru pe toţi greviştii. Greva a eşuat, comuniştii capitulând.

Dar aceasta era numai o verigă din lanţul pregătit de către sămănătorii de anarhie roşie. Peste o lună de zile se declară o altă grevă la atelierele C. F. R. Niculina, unde iarăşi fâlfăie în vânt steagul roşu.

Demonstraţia românească a fost acum mai puternică. Peste cinci mii de cetăţeni din Garda Conştiinţei Naţionale au mers la ateliere, unde studentul Corneliu Codreanu s'a urcat până în vârful unui horn de fabrică pentru a înfige steagul românesc în jurul căruia totdeauna Românii vor face zid de foc.

Iaşul juca un rol important în desvoltarea acţiunii comuniste.

Primul motiv al acestui rol urît consta în marele număr de jidani cari locuiesc aici. Este ştiut că peste 75% din populaţia oraşului e jidovească. Al doilea motiv consta în năvălirea Universităţii de către elementele bolşevizate, cari aveau conducători chiar pe unii profesori. Cunoscându-se rolul pe care îl au şcolile înalte în directivele de orientare ale unui neam, şi mai adăugând faptul că tot la Iaşi erau o mulţime de ateliere, unde îşi duceau traiul necăjit mulţimi mari de muncitori, în mijlocul cărora se sădea mereu germenul instigaţiei, speculându-se fireasca sărăcie şi neorânduială lăsată de un războiu greu, ne putem uşor închipui ce nod principal prezenta Iaşul.

Acest nod a fost izbit în toată ţăria de acţiunea dusă în mod vijelios de către studentul Corneliu Codreanu, fie în mediul cetăţenesc prin mijlocirea Gărzii Conştiinţei Naţionale, fie în Universitate, prin puterea proprie.

In modul acesta Corneliu Codreanu a contribuit imens, ca un simplu student, tânăr şi neîncurajat de nimeni, la distrugerea unei mişcări care periclita grav însăşi temeliile statului nostru, în ceasurile dintâi ale existenţei sale. A ajutat guvernul ţării, de a putea lua unele măsuri energice, bazându-se pe sufletul naţional, pus în gardă faţă de primejdia bolşevică. Guvernul Generalului Averescu, bazat pe reacţiunea maselor româneşti faţă de această ideie de import, luă aspre măsuri de înlăturare a acestui pericol.

INCEPUTURI DE ORGANIZARE STUDENŢEASCA

Energicul început al mişcării naţionaliste călăuzită de instinctul sănătos de conservare şi existenţă, după doi ani de lupte şi frământări în haos şi dezordine, fără firul călăuzitor al unui plan determinat şi trecând peste nenumăratele conflicte provocate de obrăznicia fără margini a tutuor înstrăinaţilor, începe să se organizeze.

Studentul Corneliu Codreanu, cunoscând că fără o organizare temeinică, strânsă în cercul disciplinei şi avântul credinţei nu există forţă, a pornit o activitate sistematică în acest sens.

Prima organizaţie naţionalistă studenţească a fost cercul studenţilor din Fălciu, „Ştefan-Vodă". Odată înfiinţat acest cerc, pe lângă activitatea lui de luptă naţionalistă, a încercat o grupare a tuturor forţelor în jurul său. In convenirile cari aveau loc în strada Suhupan Nr. 4, s'au stabilit legături frumoase cu studenţii olteni şi dorohoieni.

Un fapt demn de amintit, tot la capitolul acesta al începutului organizării naţionaliste, este strânsa legătură pe care conducătorii acţiunii din Iaşi au avut-o cu grupul restrâns al studenţilor naţionalişti din Cernăuţi. Cele două Universităţi moldoveneşti mergeau mână în mână într'un front comun.

ELIMINAREA LUI C. CODREANU

In Mai 1921 intervine un fapt mai deosebit în viaţa de student a lui Corneliu Codreanu. Senatul Universitar, găsind în el o piedică contra atmosferii pe care o dorea creiată în Universitate şi motivând hotărîrea lui pe desele conflicte provocate de către acest student care tulbura liniştea instituţiei şi mai ales pe chestiunea unei corecţiuni aplicată lui C. R. Ghiulea, directorul ziarului Opinia — pentru repetate atacuri contra mişcării şi contra familiei Codreanu — ***a decis eliminarea lui din Universitate pentru totdeauna.***

Această eliminare fără nici un fel de judecată sau cel puţin cercetare, pune în conflict Rectoratul, cu Facultatea de Drept.

La adresa Rectoratului, No. 776, din 4 Iunie 1921, prin care se aduce la cunoştinţa Facultăţii hotărârea de eliminare, se întruneşte consiliul Facultăţii în ziua de 6 Iunie care, în urma unor serioase motive, ***„consideră ca neavenită hotărîrea Senatului privitoare la studentul Corneliu Zelea-Codreanu şi va lua însaşi în cercetare conflictul".***

Printr'un alt proces-verbal din 11 Iunie 1921 ***„Consiliul îşi menţine în totul hotărîrea sa din şedinţa dela 6 Iunie privitoare la studentul Zelea-Codreanu"*** [1]) şi-l înscrie la examenele de sfârşit de an.

Problema organizării massei studenţeşti naţionaliste rămâne mai departe ca o chestiune axială. Facultatea de Drept devine centrul acestui focar. La alegerile studenţeşti din acest an dela această Facultate, ajunge în fruntea studenţimii un comitet naţionalist, având ca preşedinte pe Corneliu Codreanu.

In amfiteatrul Facultăţii se pornesc în toamna lui 1921 o serie de discuţiuni cu caracter ştiinţific căutând să se arate primejdia jidovească şi bolşevică.

Efectul acestor conveniri s'a putut verifica mai ales prin mulţimea studenţilor basarabeni cari au devenit înflăcăraţi soldaţi a ideii naţionale. Era un mare salt înainte, şi'n acelaş timp un îndemn de a continua pe acest teren.

---

[1]) Mişcările studenţeşti şi cauzele lor — de A. C. Cuza.

In anul următor, 1922, opera de organizare studenţească se perfecta culminând în „Asociaţia Studenţilor Creştini", înfiinţată tot de studentul Corneliu Codreanu, organizaţie care îngloba în cadrele ei întreaga studenţime naţionalistă din Iaşi. In timpurile cari au urmat, această organizaţie s'a încărcat de glorie.

Pe terenul faptelor constructive pomenim aici Căminul Cultural Creştin, măreaţa clădire care împodobeşte Râpa Galbenă.

După trei ani de frământări continue, străduindu-se să trezească sufletul românesc şi să-l călăuzească pe drumurile cele bune care să-l scoată din anarhia comunistă, organizând, însufleţind şi muncind, Corneliu Codreanu a părăsit Universitatea, licenţiat al facultăţii de Drept, Iunie 1922.

In Septemvrie 1922, ajutat din punct de vedere material de camarazii săi de luptă, a plecat să-şi desăvârşească studiile la Berlin, înscriindu-se la Economia Politică.

Aici nu stă mult şi din cauza greutăţilor financiare se transferă la Iena, unde rămâne până în Februarie 1923.

INTINDEREA MIŞCARII

Instinctul sănătos şi orientarea precisă luată de studenţime în mijlocul avalanşei de idei anacronice, a trezit un val puternic de simpatie între intelectualii români cu suflet curat şi a pătruns cu repeziciune şi în massele poporului. Sufletul românesc îşi căuta noul echilibru şi'n special un drum sigur de acţiune pozitivă.

10 DECEMBRIE 1922

Sub pecetea aceasta a unui sentimentalism general de trăire românească ar începe anul universitar 1922.

In primele zile ale lui Decembrie isbucneşte la Cluj o mişcare puternică, aprinsă de scânteia unei probleme mici în aparenţă: jidanii disecau pe cadavre creştine. In 4 şi 5 Decembrie mişcarea ia proporţii la Iaşi şi Cernăuţi ca în cele din urmă să între în hora aceasta şi Universitatea din Bucureşti.

In ziua de 10 Decembrie delegaţii studenţimii dela toate Universităţile, adunaţi la Bucureşti, pregătesc un memoriu cuprinzând mai multe puncte, în fruntea cărora figura „Numerus Clausus" adică un număr anumit de jidani atât în şcoli cât şi în alte instituţii publice. După aceea se cerea scoaterea jidanilor din armată şi magistratură. Apoi interzicerea de a diseca pe cadavre creştine şi alte chestiuni mai mărunte profesionale.

In preajma evenimentelor cari îşi profilau pe orizont apariţiunea lor, Corneliu Codreanu nu mai putea rămâne în străinătate. Simţea că locul lui este în ţară, în fruntea răsmeriţei sufleteşti de simţire românească, pe care în mare măsură o determinase, pentru a o conduce spre ascensiunile ei. Aceasta cu

atât mai mult cu cât îşi dădea perfect seama că deziderațele studenţeşti sunt de natură generală românească, postulate ale vremii, cari nu se pot realiza decât, pe cale mai lungă, de o nouă educaţie morală şi politică, pătrunsă de nevoile româneşti.

Involburarea de sentimente, produsă de furtuna începutului, trebuia prinsă într'o mare organizaţie românească, în măsură să ajungă la conducerea ţării.

L. A. N. C.

Vine în ţară prin Cernăuţi unde se opreşte puţin şi unde confecţionează primele steaguri ale „Ligii Apărării Naţionale Creştine" care-şi ia fiinţă, după o lună, la 4 Martie 1923, la Iaşi.

Rolul lui Corneliu Codreanu la înfiinţarea acestei organizaţii a fost mare. Atât preparativele în vederea naşterii ei cât mai ales după înfiinţare, deplasările în vederea organizării temeinice, ne dovedesc cu prisosinţă contribuţia avută.

„Zeci de mii de români cu dragoste de neam „de prin toate oraşele şi cătunele ţării, au îmbrăţişat „cu căldură această organizaţie, arătând prin aceasta „că există conştiinţa pericolului şi poporul nostru „caută înfrigurat mijloace de apărare".

Impotriva frumosului curent de trezire românească, ce începea acum să sguduie toate straturile societăţii româneşti, împotriva protestelor celor cu un cuvânt autorizat în ţara noastră, trecând peste conflictele ce se iveau zilnic între autorităţi şi studenţi,

— ca mijloace de ultimă posibilitate, pentru a se auzi voinţa acestui neam, — guvernul liberal de atunci, la ordinul străinilor, a modificat articolul 7 al vechii Constituţii, care nu îngăduia decât străinilor de rituri creştine dobândirea împământenirei, acordând jidanilor drepturi egale.

VOTAREA CONSTITUŢIEI

Operaţiunea votării s'a făcut sub paza armatei, repede şi destul de discret, tocmai pentru a nu da naştere la mişcări de opoziţie. Votată în 26 Martie la Cameră, în 27 la Senat, în 28 a fost promulgată, opinia publică găsindu-se în faţa faptului împlinit. In multe părţi ale ţării s'au făcut manifestaţii împotriva acestei nelegiuiri comise de către cei chemaţi să apere interesele româneşti, dar cea mai energică a fost la Iaşi sub directiva generală de conducere a lui Corneliu Codreanu. Studenţimea adunată la Universitate a protestat cu vehemenţă, declarând fără efect această constituţie care impunea poporului român sinucidere sigură.

PRIMA ARESTARE A LUI CORNELIU CODREANU

După manifestaţia care a urmat într'un sentiment de unanimă revoltă, se lansează mandat de arestare împotriva iniţiatorului, şi după o curioasă serie de peripeţii, Corneliu Codreanu este pentru întâia dată

arestat în 29 Martie. Este închis la penitenciarul din str. Păcurari, numit „Poarta Verde", unde azi este Căminul şi Cantina Studenţească. A stat numai 7 zile după care timp a fost eliberat. Este interesant de relevat că a stat în acelaş loc unde stătuse şi fostul ministru Constantinescu.

In luptă se găseau acum net definite două forţe inegale. Aveam deoparte întreaga înstrăinare a politicianilor conducători, conduşi la rândul lor de străini, având sub ordine întreg aparatul de stat, iar în cealaltă parte, o curată simţire românească, puţin organizată, al cărui puternic dinam era studenţimea. In faţa loviturilor primite, moralul tinerilor luptători scădea. Obligaţi să lupte şi cu nevoile vieţii, fiind eliminaţi din căminuri, şi cu presiunea propriilor lor părinţi care nu vreau să înţeleagă cum îşi pot pierde copiii lor anii de şcoală, şi cu vexaţiunile autorităţilor şcolare şi de stat, cedau încetul cu încetul. In primăvara lui 1923 Universităţile din Cluj, Bucureşti şi Cernăuţi cedează, studenţimea intrând la cursuri sub paza baionetelor soldatului român.

Era un moment greu. Peste sufletele luptătoare începea să plutească un nor de neîncredere, rece şi pătrunzător. O grevă în descompunere, Universităţi sub baionetă şi cursuri ţinute sub paza armatei.

CONGRESUL DELEGAŢILOR STUDENŢIMII LA IAŞI
ŞEDINŢE IN PĂDURI ŞI MĂNĂSTIRI

In vederea măsurilor necesare de luat pentru toamna viitoare, cât şi pentru o cât mai strânsă coordonare a luptei studenteşti din cele 4 centre universitare şi pentru unele analize sau puneri la punct, se hotărăşte ţinerea unui congres al delegaţilor studenţimii la Iaşi în zilele de 22—26 August.

Guvernul nu numai că opreşte acest congres, dar ia prin organele subalterne cele mai abjecte şi criminale măsuri cunoscute. Impotriva tuturor împrejurărilor congresul s'a ţinut, călăuzit fiind, în acţiunea lui, de voinţa neclintită a lui Corneliu Codreanu.

In prima zi a congresului urma să se facă un parastas pentru studenţii morţi în războiu, la Mitropolie. Congresiştii, având în mijlocul lor pe profesorul Ion Găvănescul, s'au îndreptat spre biserică. *Aici au avut surpriza plină de sacrilegiu de a vedea legate cu lanţuri porţile Mitropoliei, în dosul cărora sta poliţia şi armata pentru a împiedeca intrarea în biserică.*

Trecând întâmplător pe acolo bătrânul preot Ştiubei, studenţimea a îngenunchiat în stradă, sub privirile satisfăcute şi batjocoritoare ale jidovimii şi l-a rugat să facă vreo câteva rugăciuni. De aci s'a îndreptat spre Universitate, unde se hotărîse ţinerea şedinţelor. Aici le era rezervată o altă surpriză: clădirea Universităţii fiind înconjurată de armată, poliţie, procuror, etc. Se produce un conflict puternic între cele două tabere, al cărui punct culminat a fost încercarea din partea lui Corneliu Codreanu de a sparge uşa Universităţii cu securea. Ne reuşind acest lucru, congresiştii au spart geamurile şi au pătruns înăuntru, unde s'a şi ţinut prima şedinţă până la 11 noaptea. Studentul Corneliu Codreanu, care trebuia necondi-

ţionat arestat, a ieşit prin cordoanele ce erau afară şi aşteptau, schimbându-şi costumul lui naţional cu un coleg îmbrăcat civil, care a şi fost oprit.

A doua zi şedinţele s'au ţinut la 3 kilometri afară din Iaşi, la Mănăstirea Cetăţuia în sala Divanului. Pentru ajungerea neobservată aici, mai mulţi s'au travestit. Corneliu Codreanu trecea printre poliţişti în haine de mecanic murdar de funingine şi uleiu, încât nici chiar congresiştii nu-l cunoşteau. Şedinţele zilei a treia s'au ţinut într'o pădurice de lângă închisoarea Galata, după toate regulile de războiu, cu observatori, curieri şi avantposturi. Ziua a patra a primit pe congresişti în casele doamnei Ghica la câţiva paşi de Universitate. Cu toată împotrivirea guvernului şi vigilenţa autorităţilor, congresul s'a ţinut. Chiar dacă şedinţele lui s'au desvoltat în mănăstiri şi păduri. Comitetele studenţeşti hotărăsc la congres următoarele:

1. Continuarea şi salvarea mişcării naţionale, lupta studenţească trebuind să fie dusă înainte cu orice jertfe. Continuarea grevei şi o luptă activă. Un comitet permanent de delegaţi la Bucureşti.

2. Reorganizarea centrelor studenţeşti pe baze pur naţionale, membrii cărora sub nicio formă neputând fi jidani.

3. Proclamă 10 Decembrie 1922 zi de sărbătoare generală studenţească şi alte chestiuni de ordin intern studenţesc.

Acestui congres studenţesc îi urmează în scurt timp un congres de masse al L. A. N. C. la Câmpulung Bucovina 17 Septembrie 1923. In fruntea organizatorilor se găsea şi Corneliu Codreanu cu un grup de studenţi.

Fără energia lui Corneliu Codreanu acest congres nu s'ar fi putut ţinea.

ÎNCHISOAREA VĂCĂREŞTI

Opaca neînţelegere pe care au întâlnit-o în locurile unde grija pentru neamul românesc trebuia să fie singura preocupare, sentimentul unei complete izolări, reaua credinţă, venalitatea şi corupţia a tot stăpânitoare în clasa conducătoare, a produs asupra sufletelor tinere o impresie de amărăciune şi de disperare.

Toate sforţările celor patru ani de învălmăşală, în care eroismul tânăr se lega cu acela din tranşee, se vedea o jertfă în pustiu. Glasul conştiinţei înăbuşite, care aspira la puţină dreptate şi stăpânire românească, părea că se înnoadă într'o resemnare soră cu moartea. In zadar a fost lupta, degeaba revărsarea bogată a jertfei. Anii de grevă s'au pierdut în van, renunţările materiale aşişderea. Credinţa care a prins rădăcini atât de promiţătoare, părea că va fi înfrântă de tăişul baionetei şi al ticăloşiei.

Ce era de făcut?

Capitularea şi genunchiul plecat în faţa străinilor şi înstrăinaţilor plini de trădare, ori jertfă, linie de onoare şi atitudine eroică? Cumpăna stătea acum în echilibru. Care talger avea să primească greutăţile? Momentul era hotărîtor. Nu era glumă.

Va porni mişcarea pe drumul riscurilor şi al onoarei, sau pe acela al renunţării şi al compromisurilor? Mare popas şi mare examen.

Hotărîtor.

Şi hotărîrea a venit ca un fulger.

Şapte oameni s'au ridicat gata de moarte. Porneau să nu se mai întoarcă. Le scriem numele: Corneliu Zelea-Codreanu, Ion Moţa, Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Tudose Popescu şi Vernichescu îşi luau asupra lor o răspundere epocală şi într'un mod indirect răspunderea intregii mişcării. *Cu ei biruia, sau murea cu ei!*

Actul acesta împodobit cu sacrificiu de viaţă este cunoscut sub numele de „Complotul dela Bucureşti". Strălucirea lui a fost întunecată de o trădare. Unul dintre cei şapte a trădat, Vernichescu. In urma trădării lui au fost arestaţi, în ziua de 9 Octombrie 1923, cei şase complotişti şi studenţii: C. Dănulescu, Dragoş, Bandac, Breazu, împreună cu profesorul Ion Zelea-Codreanu. Aceşti patru din urmă, fiind eliberaţi după două luni de zile. Asupra complotului şi a celor ce au urmat lăsăm să vorbească actele, însemnările ziarelor şi ale oamenilor cari au ţinut să-şi dea o părere. Ce voiau aceşti tineri în fruntea cărora se găsea Corneliu Codreanu? Iată ce spune actul lor de acuzare:

„Sunt acuzaţi... că în anul trecut 1923 prin sfătuire au luat întreaga hotărîre şi au pus la cale între dânşii, a aţâţa războiul civil, ridicând pe locuitorii creştini a se înarma contra acelor evrei şi a săvârşi omoruri într'unul sau mai multe oraşe, spre pregătirea

executării cărora, au pregătit acte materiale prin strângeri de arme, crimă prevăzută şi pedepsită de art. 81 al. II şi 79 al. I, prima parte din codul penal". Acuzarea era însoţită de această expunere a procurorului general:

„Războiul mondial a sguduit din temelii întreaga noastră organizaţie socială şi pe lângă efectele sale dezastruoase în toate ramurile noastre de activitate, el a produs o profundă perturbare şi în viaţa universitară; de unde mai 'nainte studenţimea se ocupa numai de şcoală şi fiecare student urma cursurile regulat, căutând a-şi face mai repede o carieră, apoi eşind în viaţă să contribue fiecare după puterile lor la întărirea patriei şi a neamului faţă de atacurile străine; astăzi o mentalitate curioasă a cuprins minţile acestei studenţimi, care va fi conducătoarea de mâine a ţării; şcoala a trecut pe planul al doilea şi agitaţiunile sunt ocupaţiunile ei de predilecţie.

„Studenţimea creştină se ridică contra celei evreeşti şi fiindcă se găseşte la unele facultăţi în minorităţi faţă de aceasta şi cere introducerea la facultate a restricţiunei „Numerus Clausus" pe baza căreia să nu se permită tuturor evreilor, cari au terminat cursurile secundare, să aspire la o cultură superioară, deşi ei au acest drept după legile ţării şi tratatele încheiate, înlăturând pe această cale piezişă pe evrei dela viaţa socială a ţării.

„Astfel se manifestă studenţimea în toate colţurile României Mari, încă dela începutul anului 1922, ţinând diferite congrese la Bucureşti, Iaşi, Cluj şi

Câmpulung-Bucovina, în cari pe lângă revendicările culturale adaogă şi altele cu caracter antisemit; aceste agitaţiuni sunt întreţinute de un mic număr de studenţi care se cred îndrituiţi a interveni în conducerea treburilor acestei ţări, printre cari se găsesc acuzaţii: şi în special Corneliu Z. Codreanu şi I. I. Moţa.

„Spre fericirea ţării însă studenţimea s'a recules repede şi revenindu-şi din rătăcirea ce o cuprinsese, ea reintră liniştită la cursuri şi numai dă ascultare celor câţiva agitatori, cari nu voiau să se dea bătuţi

„C. Z. Codreanu şi I. I. Moţa, două firi violente, care cu nici un chip nu voiau să capituleze, în această stare de revoltă sufletească, văzând că toate mijloacele încercate nu le-au reuşit, ei hotărăsc împreună să transforme mişcarea studenţească într'una violentă, în care să intereseze întreaga populaţie pe care să o aţâţe şi să ridice pe creştini în contra evreilor. Odată această rezoluţiune luată ei încep să-şi caute ajutoare pe care să-i asocieze la planurile lor... După mai multe discuţiuni se opresc la hotărârea de a omorî mai multe personalităţi financiare evreeşti marcante, ca bancherii Mauriciu şi Aristide Blank, Eli Berkovici şi alţi evrei de vază ca Stern, Filderman, Honigman, Rosenthal (director la ziarul Adevărul) cum şi a creştinilor C. Mille şi Costaforu pe care ei îi socoteau că sunt cumpăraţi de jidani şi se găsesc puşi în serviciul lor, numindu-i „jidăniţi", apoi mai cuprinde în această hotărîre a lor de a omorî şi pe mai mulţi membrii din guvernul ţării ca: dl Alex. Constantinescu, Banu, Gh. Mârzescu şi alţii, pe care îi socoteau prin cuvântările

și dispozițiunile luate ca ostili aspirațiunilor lor; această rezoluție având caracterul unei pedepse și a unei riposte la persecuțiunile ce li le făcea" [1])

După 6 luni de închisoare, sunt judecați de către jurații din Ilfov în 29-30 Martie 1924. Procesul a fost o revelație. In loc de retractări și atitudini dubioase; *linie de onoare, răspundere și recunoaștere.* Au justificat așa cum sufletul de luptători tineri îi îndemna, dar n'au retras nimic.

„Introduși în sală „complotiștii" toți în costum național pășesc hotărît, sunt calmi și senini. Primul interogat e Corneliu Codeanu, dela Iași. Vorbește clar hotărît, curgător privind jurații în față cari involuntar dădeau când și când din cap în semn de aprobare. Declarațiile lor cavalerești au cucerit dela început. Cele spuse de Codreanu și Moța... constitue o luminoasă și documentată pagină în istoria românismului și a pericolului jidovesc".

Apărarea a fost strălucită. Arareori le-a fost dat avocaților (cari s'au îmbulzit să apere) să vorbească cu sufletul mai deschis și mai fără grije ca de data aceasta. Aici se punea problema unei noui credințe care așteaptă dela neamul românesc, prin jurați, posibilitatea de a crește sau de a se ofili în temniță. Legile au rămas deoparte.

Momentul de adevărat sublim din cursul apărării a fost apariția marelui creștin și savant prof. Dr. N. Paulescu, care a cetit următoarea declarație, ascultată de inculpați și asistenți în picioare într'o tăcere religioasă:

[1]) Publicat în ziarul Unirea, an XIII Nr. 3.

„In numele dlui A. C. Cuza, în numele meu, în numele tuturor profesorilor dela toate universitățile românești, cari simt și gândesc la fel cu noi, viu să vă declar că adânca și hotărîta noastră convingere este *că procesul acesta nu e al acestor 6 studenți, azi pe banca acuzării, nici al înregei studențimi românești, ci e procesul neamului nostru întreg împotriva altui neam străin, ce ne-a năpădit țara și vrea s'o stăpânească!*

„Lupta deslănțuită de studenții noștri, e asemenea luptelor lui Horia și ale lui Tudor Vladimirescu și una și alta, ducând jertfa pe altarul neamului, pentru a curăți de pe gâtul lui neamuri aleane, cari îl umileau și îl jefuiau. Pentru această luptă, mai bine zis pentru pregătirea unei astfel de lupte, studenții au fost arestați, ținuți în închisoare 6 luni de zile și acum sunt aduși înaintea Dvs., dlor jurați, ca să-i aruncați în temniță pe ani de zile prin votul Dvoastră, dacă el ar rosti asupra lor cuvântul: „Vinovați"! Judecata ce-o veți aduce asupra acestor tineri, va fi scrisă în istoria sbaterilor spre mai bine a neamului nostru, cu lacrimi sau cu bucurie. Ea va însemna începutul unei renașteri a neamului nostru în țara lui și înălțare spre neatârnare adevărată, sau pecetea neagră a robiei... Să știți din rostul nostru, dlor jurați, că nația întreagă așteaptă dela Dvoastră achitarea acestor tineri" [1])

Inainte de a se pronunța jurații, cei 6 studenți mai spun un cuvânt prin graiul lui Corneliu Codreanu.

[1]) Unirea An. XIII Nr. 7.

Transcriem aceste declarații din care se vede atitudinea inculpaților, credința lor și personalitatea de comandant a șefului lor.

„Se luminase de mult de ziuă când studentul Corneliu Zelea-Codreanu a cerut din nou cuvântul. Președintele nu prea era dispus să i-l acorde, în cele din urmă a cedat. Și a vorbit în numele tuturor acuzaților... privirea îi era cruntă și glasul îi căpătase ceva din timbrul goarnelor care sună alarma.

— „Credeam orice când am pășit în această biserică a dreptății, noi cari am pus mai presus de orice, țara și neamul. Sacrificiul nostru nu prețuiește prea mult — suntem născuți într'un bordei și din milioanele de bordeie ale țării s'or mai naște români ca noi. Dar dacă am crezut că vom pleca de aici pedepsiți ca să tăiem sare în besna ocnelor, dacă am crezut că ne vom întoarce iarăși în celulele umede ale Văcăreștilor, sau ne-om căpăta libertatea să cutreerăm iarăși codrii noștri dragi, n'am crezut niciodată că în acest sanctuar al dreptăți să ne fie batjocorit tot ce avem mai bun în noi: sufletul. Pedepsiți-ne — aveți puterea aceasta, — dar nu ne loviți sufletul, pentrucă aceasta nu vom permite-o noi. Și domnului procuror, care poate că a visat, căci un om conștient nu poate spune că *pe noi ne-a apucat de ceafă și ne-a adus aci, îi spun că minte*, și-l vestesc că încă nu s'a născut omul care să ne apuce de ceafă".

Sala întreagă a izbucnit în furtunoase aplauze; jurații lăcrimau, președintele ordonă evacuarea sălii.

Achitarea a venit stârnind un fior de bucurie în întreaga țară.

*

Iată și câteva gânduri cu privire la acțiunea acestor complotiști și comentarii făcute după proces.

„Cei câțiva studenți, oricât de criticabili în planurile lor tinerești, s'au dovedit inspirați de o ideologie comună, pentru care erau gata să se jertfească. Gestul lor nesocotit și exaltat avea la bază nu o pornire criminală, ci un gând de apărare al neamului. Ei puteau fi profund greșiți în măsurile lor, cu toate acestea nu reprezentau o psihologie de răufăcători. Ce e mai interesant, însă, băeții dela Văcărești erau într'o strânsă legătură de credință cu zeci de mii de colegi de ai lor, cari la toate universitățile înfățișează întreaga noastră pătură intelectuală de mâine, cu puternice ramificații sufletești pe suprafața țării.

O singură notă caracteristică, remarcată în atitudine tinerilor acuzați: e crezul lor de iluminați, mărturisit întreg în fața judecătorilor. Ne-a fost dat să vedem proiectându-se sentimentul de jertfă în ochii limpezi ai unor băețandri, care au preferat să-și exagereze greșelile decât să ceară milostenie... Insemn aici pentru toată lumea această conduită și-mi zic că o mișcare care a putut să deie astfel de momente de abnegație nu e de disprețuit, fiindcă ne vom mai întâlni cu ea. [1])

---

[1]) Mustul care fierbe — O. Goga.

Cauza pentru care luptau nu era numai a lor, ci „cauza românismului care nu va peri şi nici nu poate fi condamnat. [1])

In tot timpul deţinerii celor 6 studenţi, în ţară şi îndosebi în lumea universitară au fost mari manifestaţii de simpatie şi adeziune.

Eroismul lor, nota de sacrificiu şi abnegaţie puse în slujba credinţei care-i însufleţea a ridicat probleme de conştiinţă şi admiraţie neprecupeţită. Se arătau semnele naşterii unei noui vieţi, îndreptându-se spre ea valuri întregi de încredere. Inchisoarea Văcăreşti devenise leagănul de unde izvora această viaţă.

REVENIREA LA IAŞI
CAZUL MANCIU, CĂMINUL CULTURAL CREŞTIN

După eliberarea din Văcăreşti, Corneliu Codreanu revine în Iaşul lui drag de unde plecase cu 6 luni în urmă. Primit cu sgomotoase manifestaţii de bucurie din partea vechilor camarazi de sbucium, găseşte în tabăra duşmanilor mişcării un călău pornit pe distrugere totală: C. Manciu, prefectul poliţiei, omul jidanilor, a lui G. G. Mârzescu şi al subsecretarului la interne, Franasovici.

Acoperit de forţe atât de puternice, unealta aceasta lucrează din răsputeri în atitudini de sbir, pentru nimicirea mişcării naţionaliste al cărei cuib viguros

[1]) **Scrisoare de apărare către juraţi — A. C. Cuza.**

era Iaşul. In lipsa din oraş a lui Corneliu Codreanu, Manciu s'a pornit cu patimă contra studenţimii române.

„Injurăturile, bătăile şi arestările toate fără de niciun motiv erau tratamentul studenţilor creştini, din momentul din care Manciu a venit prefect de poliţie.

„Studenţii, cu o stăpânire de sine demnă de admirat şi o încredere în justiţie, care le face cinste, au deschis o serie de procese în contra prefectului Manciu, şi a subaltenilor lui pentru loviri grave, abuzuri de putere şi atentate la libertatea individuală, cu credinţa că hotărîrile justiţiei oricât ar fi de indulgente, dat fiind moravurile noastre politice, ar constitui totuşi un suficient avertisment, de natură să oprească autorităţile abuzive de pe panta periculoasă în care s'au angajat. Acest gest al studenţimii nu a fost înţeles şi cu regret spunem că justiţia nu a răspuns speranţelor, pe care o tinerime întreagă însufleţită de cel mai cald sentiment de legalitate şi ordine şi-a pus-o în ea. Cităm două cazuri: studenta Silvia Teodorescu, lovită de către Manciu în plină stradă cu piciorul în spate, în str. Carol, în ziua de 11 Decembrie 1923, în dreptul casei colonelului Veisa — fapt afirmat şi depus sub prestare de jurământ de numeroşi martori — nu numai că nu reuşeşte să-l condamne pe Manciu în faţa Judecătoriei de Ocol. I Urban dar reclamanta rămâne condamnată pentru ultragiu întrucât judecata constată că în timpul lovirilor ar fi adresat lui Manciu cuvintele: „aceasta este o sălbătăcie". Dar mai este un caz cu deosebire tipic şi interesant, acela al studentului Lefter-Galaţi. In

seara de 14 Decembrie 1923 studentul la Drept, Lefter-Galaţi, în momentul în care intra la hotelul Bejan, unde locuia, fără niciun motiv a fost înconjurat de o bandă de poliţişti şi jandarmi care împreună cu Manciu şi din ordinul lui l-au lovit cu tesace, bastoane, paturi de arme, picioare şi pumni, până ce a căzut jos în nesimţire după care târît de toţi aceştia a fost svârlit fără niciun ajutor pe o stradă laterală pe unde circulaţia era foarte rară. Studentul Lefter a făcut proces lui Manciu şi subalternilor săi, proces care s'a judecat la judecătoria de Ocol II Urban din Iaşi şi când cu toată mărturia a peste 12 martori şi cu trei certificate medicale, ale reclamantului, Manciu a fost achitat, fără să aibă nevoie să-şi depună măcar un singur martor de contra dovadă". [1])

Lucrarea aceasta nu are rostul de a da la iveală toate atrocităţile şi sălbătăciile comise de către Manciu. Ne vom mărgini în a descrie la timp atmosfera determinată de faptele prefectului de poliţie şi câteva întâmplări caracteristice, care vor pune în lumină perfectă pe poliţaiul dela Iaşi.

Corneliu Codreanu în serile lungi de închisoare nu a stat degeaba ci s'a gândit mereu şi a meditat mult, căutând să găsească pentru mişcarea naţionalistă drumul cel mai bun. ***Pe lângă organizarea, pe care a realizat-o după cum am văzut, acum vroia să îndrepte mişcarea pe drumul înfăptuirilor.*** Incercarea o făcea cu tineretul.

[1]) In jurul morţii lui Manciu — de Nellu Ionescu, Cuvântul Iaşului 1924. Oct. 27.

La gândul lui Corneliu Codreanu se adăuga îndemnul nevoilor, care învaţă mult pe oamenii pătrunzători. Şi un al treilea fapt determinant în pornirea pe drumul cel nou, era ***necesitatea de a da un răspuns asupritorilor.*** La veşnicile eliminări din căminuri şi la sigilarea sediilor studenţeşti, Corneliu Codreanu vine cu ideea măreaţă de a construi cu studenţimea prin braţele şi munca ei proprie un cămin la Iaşi. Acesta a fost botezat: Căminul Cultural Creştin. După o lună dela părăsirea închisorii, în ziua de 8 Mai 1924, un grup de 26 studenţi şi 5 elevi porneau sub conducerea lui Corneliu Codreanu la Ungheni Basarabiei să lucreze cărămida necesară căminului, pe locul donat de către un înţelegător al sufletului tânăr, D. Lascăr. In aceeaşi zi, după curăţirea locului, au făcut o sfeştanie şi au semnat următorul act: „Joi 8 Maiu 1924, ora 11.30, subsemnaţii studenţi creştini ai Universităţii din Iaşi, împreună cu gospodarii din Unghenii Basarabiei, adunaţi pentru facerea cărămizilor necesare „Casei Noastre", după sfinţirea locului de făcut cărămidă, împreună cu Părintele Andrei Tănase, am procedat împreună la facerea celei dintâi cărămizi. In amintirea acestei clipe semnăm cu toţii acest act". In fruntea semnatarilor este Corneliu Codreanu.

Lucrând, din noapte în noapte toată vara, muncă grea şi istovitoare, învăluiţi în razele fierbinţi ale soarelui, studenţimea a făcut atunci sute de mii de cărămizi. Asupra spiritului care domnea la Ungheni şi asupra situaţiei lucrătorilor iată cum se exprimă ziarul

Unirea[1]): „am privit nu numai cu admirație și cu încredere, dar cutremurați de trăinicia generației care apare astăzi la orizontul României noastre! Pe căldurile lui Iulie, pe când mulți bogați din țara aceasta se duc la mare sau la munte, ... desbrăcați până la brâu, cu spinarea arsă de soare, cu broboane de sudoare curgând peste frunțile senine, studenții români lucrează muncă de salahori pentru ca să poată asigura neamului lor o soartă mai bună. Dar mâncarea vă este suficientă? cu surâsul pe buze mi-au răspuns: câte odată avem, câte odată nu avem, au fost zile când am mâncat numai pâine cu măsline. In unele din zile însă n'am avut nici măcar o fărâmitură de pâine și nici cinci bani, așa că am răbdat toată ziua de foame. N'am mâncat absolut nimic. Onoare ție, studențime românească, batjocorită, scuipată și bătută de cei răi, uitată de cei buni. Onoare ție g e n e r a ț i e n o u ă care din mijlocul tuturor suferințelor pe care nimeni nu le vede, te ridici cu surâsul pe buze și cu seninătate pe frunte".

„Aceste idei și această acțiune dovedesc o prefacere adâncă în sufletul acelora care mâine vor fi conducătorii nației românești. Dela asemenea conducători suntem în drept să așteptăm o nouă Românie", scria *profesorul A. C. Cuza.*

Repetăm că ideea construirii căminului și toată revărsarea de muncă, ridicată până la gradul unei religii și propovăduită cu fanatism în ciuda atitudinii generale își avea izvorul în sufletul și veșnica îm-

[1]) An. XIII, Nr. 21.

bărbătare a lui Corneliu Zelea-Codreanu. In toamna aceluiaș an, 300.000 cărămizi arse gata, așteptau să se cimenteze în zidurile clădirii. O muncă tot așa de încordată a fost depusă pentru ridicarea tuturor murdăriilor, aruncate de ani de zile pe locul care trebuia să se ridice căminul în Iași. Cele peste 1500 cară de pământ și murdărie ridicate de acolo sunt dovadă.

Acolo unde lumea veche cu gospodăria și spiritul ei, nu era în stare să depoziteze decât gunoae, generația de muncă a lui Corneliu Codreanu ridica din pământ până la acoperiș, palat care să vorbească și celor de acum și celor ce vor veni. Aceasta este înalta semnificație a căminului. Lucrarea aceasta a fost piatra de încercare pe calea faptelor pentru generația studențească dela 1922, pornită să-și croiască singură drum în viață, după zădărnicia tuturor cererilor ei drepte, adresate celor mai mari. Această clădire, care se ridică acum impunătoare în Iașul înstrăinării noastre, dovedește puterea de creație a tineretului călit în aspra școală a naționalismului și a disciplinii lui Corneliu Codreanu. Colaborarea neamului românesc la acest cămin a fost frumoasă, până și românii stabiliți în America au contribuit cu sume frumoase la ridicarea lui. Sforțarea comună a tuturor românilor era cea mai sigură dovadă și în acelaș timp încurajare pentru inițiator, că se găsea pe drumul cel bun, pe drumul cerut de neam pentru a-și vindeca rănile sufletești de care suferea. Totuși Căminul Cultural Creștin rămâne opera Căpitanului. Lui i se datorește. El a venit cu această soluție unică prin măreția și cutezanța ei

atunci în lumea studenţească. Că nu erau unelte, că nu erau bani, că nu se cunoşteau imensele greutăţi ce stăteau în cale, că mulţi erau potrivnici, că iniţiatorul era socotit nebun, ce contau toate acestea în faţa eroului cu suflet mare, în socotelile căruia niciodată nu avea ce căuta materia, lucrurile mărunte şi judecata celor mulţi.

Lucrările căminului au stârnit un nou val de simpatie pentru mişcarea naţională. Toată ţara privea cu dragoste şi încredere spre tinerii dela Ungheni. Evident că acest lucru nu convenea autorităţilor înstrăinate. In special poliţaiul Manciu spumega furios. Acţiunea constructivă a lui Corneliu Codreanu îi scăpa de sub mână şi se vedea învins. Totuşi nu se da bătut. Intrucât studenţii lucrători dela Ungheni, aveau nevoie de hrană, s'au gândit să-şi cultive tot ei cele necesare. Au închiriat astfel o grădină a D-nei Ghica în Iaşi str. Carol, pentru zarzavaturile necesare. In modul acesta cei care nu puteau merge la Ungheni, sau când se găseau în Iaşi, mergeau mai cu seamă dimineaţa şi lucrau în grădină. In dimineaţa zilei de 31 Maiu, pe când studenţii şi elevii în număr de 63 erau adunaţi pentru lucru, apare Manciu cu un pluton de jandarmi şi poliţişti, urlând cum îi era obiceiul, insultând şi brutalizând. Sub pretextul că făceau un „complot", au fost arestaţi toţi în frunte cu Corneliu Codreanu care era printre ei şi care a fost legat cu mâinile la spate şi duşi la chestură spre marea bucurie a jidanilor. Aici a început obişnuitul tratament acordat studenţilor naţionalişti. Bătăi la tălpi până la leşin, fălci sdrobite şi

urechi sparte. Se întreceau poliţiştii în frunte cu Manciu la schingiuiri. Ceeace era şi mai grav e faptul că luau parte, asistând la aceste brutalităţi, şi ofiţeri ai armatei. Din această „luptă" a bravului poliţai Manciu însemnăm ca victime pe însuşi Corneliu Codreanu, bătut la arestarea lui în grădină şi la poliţie. Apoi elevul de liceu Râpă Ilie, grav lovit în cât certificatul medical al D-nei Dr. Ropală îi arată „incapacitate de lucru o săptămână". Cezar Ambrozie, toată partea stângă a obrazului tumefiată şi echimozată; poartă o leziune a timpanului, trebue văzut de un specialist în boli de urechi. Leziunile acestea au fost determinate de loviri cu un corp tare (ss. Prof. Dr. Bogdan). Tânărul Spinzi Alexandru, ambele picioare tumefiate şi vinete, iar pavilionul urechii stângi este umflat"[1]) (acelaş Profesor). Gurguţă G. legat cu mâinile la spate şi la picioare, pus pe podea cu faţa în jos şi bătut până la nesimţire. Au mai fost bătuţi rău: Teodorescu, Olănescu ş. a.

In urma acestor barbarii s'au pornit o serie nesfârşită de proteste în contra poliţaiului Manciu. Părinţii elevilor şi studenţilor bătuţi s'au adunat şi au cerut Ministerului să le facă dreptate. Studenţimea prin asociaţia Studenţilor Creştini a cerut Primului Procuror al Tribunalului intervenirea pentru a fi puşi în libertate cei arestaţi samavolnic la poliţie şi pentru a nu mai fi maltrataţi. Au trimis telegrame de protest şi memorii detailate Ministerului de Interne, sesizând în acelaş timp celelalte centre universitare de

[1]) Vezi colecţia ziarului Unirea şi celelalte ziare ale timpului.

schingiuirile repetate în Iaşi, cerându-le solidarizarea. L. A. N. C. a convocat pentru ziua de 3 Iunie o mare întrunire cetăţenească sub preşidenţia generalului Tarnoski, unde au luat cuvântul D-nii A. C. Cuza, maiorul Dimitriu, al cărui fiu a fost bătut şi care a declarat că dacă nu-i va face justiţia dreptate şi-o va face singur, avocat Bacaloglu, apoi studentul Grigorescu în numele studenţimii spune: „De se va face dreptate în această chestiune, bine; de nu, se va găsi cineva în sânul acestei studenţimi care să nu o lase să poarte pe frunte pecetea laşităţii". Mai vorbesc meseriaşii: Ruşi, Pancu, Cristea, apoi profesorii: Ion Zelea-Codreanu, Dr. Corneliu Şumuleanu, avocat Nellu Ionescu ş. a. La sfârşit au cerut Ministerului destituirea lui Manciu, înfierând brutalităţile comise, şi-au exprimat simpatie pentru acţiunea studenţească şi suferinţele îndurate, iar părinţilor îndureraţi toată dragostea adunării.

Secţia ofiţerilor în rezervă a trimis Ministerului de Războiu o telegramă unde spun: „In numele celor 100 ofiţeri de rezervă secţia Iaşi, Vă supunem la cunoştinţă că prefectul de poliţie Manciu, a bătut, maltratat şi schingiuit copiii elevi de şcoală ai ofiţerilor de rezervă şi pensionari. Vă rugăm să binevoiţi a interveni către Ministerul de Interne pentru a se ordona anchetă şi sancţiuni". Semnat: General Tarnoski.

In afară de aceste înfierări au năvălit pe capul Ministerului de Interne protestele ţării.

Cu toate acestea nimic nu se schimba. Niciun semn care să dea cât de câtă satisfacţie celor cari aşteptau

cu înfrigurare şi încredere un început de dreptate în ţara aceasta. Au urmat alte întruniri de protest din partea părinţilor victimelor lui Manciu, dar de acum încolo acesta nu mai îngăduia nici întrunirile, cu toate că erau aprobate, fapt care a determinat pe cei în cauză să se adreseze însuşi M. S. Regelui cerându-I ocrotirea. Au început din nou memoriile (cum a fost al maiorului Ambrozie şi general de divizie Ion Tarnoski, decorat cu Mihai Viteazul) cu noui rugăminţi şi noui aşteptări. Ziare mari cu sentimente româneşti, cum era Universul, relatau pe larg toate sălbătăciile pe care le săvârşea acest prefect şi în mai multe rânduri a cerut pedepsirea lui. Universul scria în unul din numerile sale: ...„reese cu prisosinţă că la Iaşi se petrec fapte stranii. Iată un prefect de poliţie care îşi bate joc de legi, care ordonă arestări în massă după bunul său plac, care tortureaza studenţii şi elevii de liceu, care împrăştie teroarea într'un oraş întreg şi el însuşi e un agent provocator de dezordine! *Faptele grave săvârşite de prefectul din Iaşi nu pot rămâne nepedepsite*". In sfârşit a fost delegat un Inspector administrativ să facă o anchetă. El a rămas indignat de faptele comise de către Manciu, însă raportul lui n'a fost cunoscut. In schimb li s'a găsit studenţilor vina de a se fi întrunit la ora 5 dimineaţa şi drept încheere a acestui mare episod cu sânge... după două luni de aşteptare din partea tuturora, Manciu a fost... *decorat cu Coroana României în gradul de Comandor.*

Aşa se făcea nedreptatea!

Zilele treceau şi Manciu devenea tot mai obraznic şi agresiv. Nenumăratele procese cari i s'au intentat se tot amânau sau se terminau cu achitarea lui. „In ziua de 25 Octombrie trebuia să se judece procesul studenţilor şi al elevilor maltrataţi de Manciu în împrejurările cunoscute. Manciu prin modul lui de a se comporta cu lumea a indignat pe toţi cei prezenţi. Pe această temă s'a iscat un incident: Dl avocat Dumbravă, fiind insultat de către Manciu în instanţă, a cerut ca să fie arestat pe baza art. 47 cod. penal. Spiritele erau extrem de agitate, ceeace a provocat mai multe suspendări de şedinţe. Impertinenţa celor inculpaţi a excitat publicul care cunoscând probele evidente ale culpabilităţii, în zadar aştepta sentinţa condamnatoare. In asemenea împrejurări — pronunţându-se amânarea procesului — publicul a început să părăsească sala de şedinţe.

„Cele două tabere au rămas bine distincte: la dreapta numeroşi agenţi ai forţei poliţieneşti, iar la stânga avocaţii apărării înconjuraţi de studenţi".

In această atmosferă un incident între Corneliu Codreanu şi Constantin Manciu, duce la împuşcarea mortală a acestuia din urmă şi la rănirea inspectorului Clos şi comisar Huşan care au încercat să tragă asupra lui Corneliu Codreanu.

Dreptatea era făcută!

Din prima clipă a pedepsirii lui Manciu opinia publică a fost alăturea de Corneliu Codreanu. Studenţimea din Iaşi, prin ziarul ei „Cuvântul Iaşului", apărut a doua zi, scria în manşetă cu litere mari:

ROMÂNI!

„Acela ce de mai bine de un an de zile, pentru arginţii lui Iuda, a batjocorit şi lovit tot ce-i românesc şi-a primit pedeapsa. Gestul colegului nostru Corneliu Zelea-Codreanu, este al nostru al tuturor. Apărându-şi onoarea, el a apărat onoarea întregei studenţimi. Studenţimea şi naţia recunoscătoare îi strigă într'un glas:

Să trăiască Corneliu Zelea-Codreanu!"

Studenţimea din Cluj trimite în aceiaşi zi următoarea telegramă: „Ne unim cu toţii la frumoasa faptă a lui Corneliu Zelea-Codreanu aplicată prefectului Manciu. Vom fi gata oricând". (ss) Studenţimea clujeană.

Universul a scris: că gestul „poate să fie un act de răzbunare a unor serii de umilinţi, pe care studenţimea le îndurase... după cum poate să fie o pornire dârză şi neaşteptată, într'un moment de rătăcire provocat probabil şi de incidentele dela Ocolul I... Corneliu Codreanu nu pare să fi concentrat în sufletul său decât întreaga durere pe care el credea că o va putea înăbuşi în sânge".

Libertatea dela Orăştie a părintelui Moţa scria: „Volnicia, abuzul ticălos de putere, lipsa oricărui respect pentru lege şi libertate cetăţenească, ne aduse cumplita întâmplare, pe urma căreia suferă din nou atâţia tineri, de care erau şi mai sunt legate atâtea nădejdi frumoase".

Ziarul Ţara noastră prin Al. O. Teodoreanu spune: „In atmosfera încărcată a unei lungi şedinţe, în care nervii s'au întins la extrema limită, Constantin Manciu, prefect de poliţie al Iaşilor, cade răpus de

glontele palidului tânăr Zelea-Codreanu. Nefericitul avea să răspundă justiţiei pentru acte pe care acum nu ne mai e îngăduit a le pomeni. *N'a trecut nici două luni, decând comentându-le în paginile acestei reviste prevedeam tristul sfârşit, indicând celor în drept mijlocul de a-l evita".*

In Cuvântul Iaşului datorit dlui Nellu Ionescu găsim următoarele gânduri: ...„prea a fost abuziv, prea s'a încântat de demnitatea de prefect de poliţie, prea îşi închipuia că e eternă, prea nu a trecut prin mintea lui poruncile stăpânilor, prea a căzut victimă uşor, adulaţiunilor unei anumite prese ale cărei interesse le servea cu un devotament cinic şi fără limită".

„Politicianismul liberal şi jidanii paraziţi aceştia l-au svârlit pe Manciu în groapa unde l-a trimis glonţul lui Codreanu. Din punct de vedere juridic, fapta lui Corneliu Zelea-Codreanu scapă ori şi cărei represiuni, căci acel care iese întâiu din legalitate prin faptul că provoacă, nu are dreptul a se plânge de ilegalitatea faptului acelui care îi răspunde, pentrucă el însuşi renunţând la respectul legii nu are drept de garanţia ei. Opinia publică este alăturea de Corneliu Codreanu, ei îi plac gesturile hotărîte şi apreciind mobilul superior al acestui gest care avertizează un regim şi serveşte o idee, îl deslănţuie de considerentele obişnuite de încriminare, unor atari fapte, îl justifică în totul şi îl aprobă în special".

PROCESUL LA FOCŞANI

In urma împuşcării lui Manciu a fost arestat întreg grupul de „văcăreşteni", sub învinuirea de a fi complotat din nou şi i-au întemniţat la Galata. Aici au fost ţinuţi până la 25 Decembrie 1924, când, în urma unei greve a foamei, de 11 zile, au fost transportaţi la spital şi apoi eliberaţi, rămânând numai Corneliu Codreanu. Procesul a fost sorocit pentru 14 Martie la Focşani. Explicaţia acestei mutări a procesului la Focşani, consta în intenţia vădită a guvernului şi a jidovimei de a obţine o condamnare, socotindu-se „că interesele de partid vor înăbuşi glasul conştiinţei naţionale din sufletele juraţilor".

Numai că socoteala guvernului nu se potrivea cu voinţa neamului. Juraţii focşăneni s'au purtat de aşa natură, încât au anticipat achitarea inculpatului. Participanţii la proces, în număr foarte mare, au făcut mari manifestaţii prin oraş, dând o bine meritată lecţie jidanilor, pentru întreaga lor atitudine avută în „cazul Manciu". Ei trebuiau să înţeleagă că în ţara noastră noi nu îngăduim nici domnia lor şi nici asuprirea coadelor de topor.

LA SEVERIN

Neputându-se judeca procesul acum, se fixează după o prealabilă consfătuire la Minister — ca termen de judecată 20 Mai 1925 tocmai la Turnu-Severin. Purtat dela un capăt la altul al ţării şi din închisoare în

închisoare, Corneliu Codreanu aştepta liniştit ziua judecăţii sale. Nu tot aşa de liniştit era însă sufletul românesc deşteptat la o viaţă nouă şi conştient de primejdiile care-l ameninţau. El se frământa... Tânărul care prin puterile şi acţiunea lui a ridicat la potenţial nebănuit conştiinţa românească, era zăvorît. In clipa judecăţii lui toată această simţire românească ţinea să fie prezentă, să-şi dovedească ataşamentul, să-l ajute. Astfel ne-a fost dat să vedem la procesul dela Tr. Severin, înscriindu-se ca apărători ai lui Corneliu Codreanu aproape 20.000 oameni, din toate straturile sociale. Dela plugari la profesori universitari; meseriaşi, intelectuali, studenţi, lucrători, pensionari. Şase zile a durat procesul. Niciodată Severinul n'a fost în sărbătoare ca atunci. Fiecare tren aducea oaspeţi noui veniţi din toate unghiurile ţării. Studenţimea, în tot ce avea mai select şi reprezentativ, se mutase în acest oraş. Primirea fruntaşilor naţionalişti era un adevărat delir.

Manifestaţiile erau demne, ordonate şi totuşi de un entuziasm indescriptibil. Costumul naţional în toată frumuseţea şi varietatea lui se găsea pretutindeni. Zilele procesului au fost zile mari. La proces aceeaşi notă ca şi altădată: demnitate, seriozitate şi răspundere pentru faptele săvârşite. Apăreau în proces toţi cei şase „văcăreşteni". Printre apărători notăm pe prof. A. C. Cuza, Paul Iliescu, Vasiliu-Cluj, C. Şumuleanu, Tache Policrat, întreg baroul de Severin, baroul de Dolj, prin delegaţi, etc....

ACHITAREA

După cetirea actului de acuzare în care se vedeau numai comploturi şi după frumoase desbateri şi pledoarii, constituind un adevărat catechism de credinţă românească, *juraţii au adus un verdict de achitare. Justiţia poporului, apreciind şi judecând, s'a aşezat din nou în unison şi nivel de simţire cu neamul.* Ei simţeau că dincolo de formele strâmte ale legei se punea un proces mai mare. Procesul tendinţelor spre mai bine pentru care generaţia ai cărei reprezentanţi, acuzaţii, stă gata de jertfă. Ei au mai văzut că Manciu nu era un om, ci reprezentantul cel mai odios al duşmanilor redeşteptării noastre.

Dl Octavian Goga, în Ţara Noastră, făcea aceste consideraţii după achitare: „Procesul tânărului student în realitate nu e al lui. El nu s'a început acum, şi din nenorocire nu se sfârşeşte aici. E un proces colectiv cu mii de tentacule morale, înfipte în crezul mulţimilor. Mişcarea studenţească e o izbucnire de protestare a instinctului naţional la noi, un strigăt de afirmare a adevărurilor organice ale unui neam, nesocotite de inconştienţi sau batjocorite de elemente distructive interesate".

INTOARCEREA SPRE IAŞI

Guvernul doritor de aspră condamnare s'a văzut deodată pus în situaţia destul de caraghioasă pentru el, de a fi nevoit să stea la dispoziţia miilor de parti-

cipanţi la proces, fiind obligat a le pune la îndemână trenuri speciale pentru înapoiere. *Cel pe care-l doreau în întunerecul ocnelor, trecea triumfal în flori şi bucurie, dela Severin la Iaşi,* trecând şi prin Bucureşti. Pretutindeni trenul era întâmpinat de poporul care voia să vadă pe tânărul răzbunător. Moşnegi cu plete albe coborau din depărtări muntoase să binecuvinteze pe acest fecior vrednic. Copii de şcoală cu dascălii lor salutau cu înduioşare pe acela în care vedeau pe omul zilei de mâine, croitor de o soartă mai bună. Manifestaţii entuziaste cu participare de mulţimi mari s'au făcut la Severin, Craiova, Slatina, Piteşti, Bucureşti, Buzău, Focşani, Iaşi. In capitala ţării la sosirea trenului piaţa din faţa gării era o mare de capete. Cei sosiţi şi în special fruntaşii în frunte cu Corneliu Codreanu erau în pericol de strivire. Toţi voiau să-l vadă pe eroul studenţimii, să-l atingă, să-i spună o vorbă.

NUNTA DELA FOCŞANI

La sosirea trenului în Focşani, o delegaţie mare s'a urcat la el şi l-a rugat să-şi facă cununia în oraşul lor. Intrucât nu au avut posibilitatea să termine procesul aici, sunt doritori să-l aibă în mijlocul lor la nuntă. Aşa se hotăreşte ca la 14 Iunie 1925 să-şi serbeze cununia la Focşani. Logodna o făcuse cu un an înainte, la cărămidăria dela Ungheni, în mijlocul camarazilor săi. Tovarăşe de viaţă şi-a ales pe d-ra Elena Ilinoiu, studentă, fiica unor modeşti şi cinstiţi funcţionari din Iaşi. Manifestaţia de simpatie, cea mai mare

pentru Corneliu Codreanu, care dovedeşte în acelaş timp şi proporţiile pe care le luase mişcarea naţională, a fost nunta dela Focşani. A fost într'adevăr o nuntă ca 'n poveşti. Peste 100.000 de oameni au ţinut să ia parte; delegaţi din toată ţara, studenţi, elevi şi oameni bătrâni. Sute de trăsuri formau un frumos convoi din oraş până la Crâng, o pădurice afară din oraş la câţiva kilometri, unde a avut loc petrecerea. Corneliu Codreanu a mers călare pe un cal alb, ca un adevărat voinic biruitor asupra balaurilor.

Odată cu marele entuziasm a intrat în mişcarea naţionalistă reprezentată prin L. A. N. C. patima şi intriga. [1]) Câţiva oameni mărunţi la suflet şi lipsiţi de orice ideal şi-au început opera lor nefastă de calomnie şi şoaptă la ureche, împotriva adevăraţilor luptători. Aceştia au fost răniţi în sufletele lor, dar nu au disperat nicio clipă. Şi-au îndoit puterile de luptă încercând în acelaş timp să arate rolul urît pe care vreau să-l joace aceşti duşmani ai mişcării, veniţi aci cu scop, poate dinainte determinat. In alte împrejurări şi altă lucrare se vor scrie odată toate aceste lucruri în mod amănunţit.

C. CODREANU IN FRANŢA

Corneliu Codreanu a atras celor în drept atenţiunea asupra situaţiei care se creiază în Ligă şi după aceea s'a dus în Franţa.

---

[1]) **Atitudinea ulterioară a L A. N. C. faţă de Legiune este bine arătată de Ion Moţa în „Cranii de lemn", în articolul „Legiunea şi L. A. N. C."**

Plecat în Franța, s'a înscris la Universitatea din Grenoble, Facultatea de drept, la doctorat, secția Economică-politică.

A stat doi ani, cu o mică întrerupere în preajma alegerilor din 1926, când a venit în țară spre a da sprijinul lui Ligii. A fost chiar candidat la Focșani, peste dorințele proprii, fără a reuși.

După alegeri s'a înapoiat imediat în Franța dedicându-se studiilor. A terminat cei doi ani de doctorat și se pregătea pentru susținerea tezei, când desbinarea Ligii îl aduce din nou în țară, acum definitiv.

Asupra traiului dus în Grenoble împreună cu soția lui, vom însemna aici doar faptul, că a fost greu și plin de restricțiuni materiale.

Lipsit de orice sprijin, bucurându-se doar de atențiunea câte unui prieten bun, cum a fost regretatul Hristache Solomon dela Focșani, a fost nevoit să locuiască într'un sat unde lucra cu țăranii. Mergea la lucru, iar doamna Codreanu se îndeletnicea cu cusături naționale, pe care le expunea într'o vitrină spre vânzare.

Mulțumit cu puțin totdeauna, a rezistat. In timpul șederii lui acolo a tipărit și o broșură *„Autour de la question des bourses accordèes par l'Etat français aux etudiants roumains"* în care arăta cum cele mai multe sunt ocupate de către jidani, cari ne fac o proastă reclamă, punând pe scurt și întreaga problemă semită din țară.

REVENIREA IN ȚARA

Când a sosit în țară, Liga și mișcarea erau desbinate. Opera atâtor ani de lupte și suferințe se prăbușa.

Cu gândul că în fața dezastrului și desnădejdii masselor se vor trezi la realitate acei în cari mai credea cu o îndărătnică încăpățînare, încearcă cu elan de zile mari să oprească prăbușirea, să refacă frontul și să unească pe cei buni.

UNIRE și PURIFICARE era cuvântul lui de ordine.

A încercat totul, dar a fost de prisos. Inverșunarea și dușmănia pătrunsese așa de mult, încât nu s'a putut face nimic.

Văzând că nu mai este nimic de făcut, s'a prezentat cu tot grupul „Văcărești", D-lui A. C. Cuza cât și statutarilor, cerându-le amândurora de a-i elibera de unele angajamente, pe cari trecutul lor de luptă le-a determinat.

Autorul acestei lucrări, ca tânăr student și legionar a fost față la această despărțire. Tocmai pentru aceasta nu mă pot opri de a nu însemna în acest loc, ***eleganța și cavalerismul*** ce s'a desprins cu prisosință din această întâmplare.

Căpitanul împreună cu cei cari își luau libertatea de acțiune fuseră jigniți, atacați și supuși la grele încercări sufletești; au stat cu toată credința lor în mișcare și, pentru reușita ei, nu s'au sfiit să stea în genunchi și să-și mărturisească sinceritatea luptei.

Dar fiindcă toate acestea nu au putut evita despărțirea, cei cari plecau se arătau tot așa, cum au fost viața întreagă.

Imbrăcați în haine de sărbătoare, toți în costume naționale, s'au prezentat întâi la profesorul A. C. Cuza, căruia i-au arătat că nu-l mai pot urma și că pornesc pe un drum nou, rugându-l să binevoiască a le da dezlegare pentru orice angajamente pe care anii de luptă le-ar fi creiat.

Profesorul le-a întins mâna și astfel în cel mai perfect mod de ținută au plecat.

Despărțirea nu a fost determinată de egoiste motive personale sau din vanitate, ci dintr'o adâncă integrare a Căpitanului în spiritul vremii și al credinței generației lui, pe care cei mai vârstnici nu o puteau înțelege.

INFIINȚAREA L. A. M.

In ziua de *24 Iunie 1927*, Vineri, nașterea Sf. Ioan Botezătorul, a luat ființă Legiunea „Arhanghelul Mihail", denumită astfel după Icoana Sf. Arhanghel Mihail, aflătoare pe ușa din stânga a bisericii din închisoarea Văcărești, Icoană pe care am avut-o protectoare în toate închisorile, în toate luptele noastre, în toate ceasurile noastre de suferință.

Răspunderea organizației și conducerea ei o avea Corneliu Zelea-Codreanu, *CĂPITANUL!*

Cu cine a pornit Căpitanul organizația lui?

Cu grupul „Văcăreștenilor" și următorii legionari: Hristache Solomon, Neculai Totu, Al. Ventonic, Ion Banea, I. Bordeianu, Ing. Gh. Clime, Ing. Blănaru, V. Silaghi, D. Ifrim, A. Ionescu, E. Eremeiu, M. Lefter, Spiru Peceli, Gh. Potolea și alții vreo câțiva.

„Eram așa de puțini și așa de săraci încât nu numai că am fost ținta săgeților ironiilor altora, dar ne-am îngrozit noi înșine de sărăcia noastră. Credința însă nu ne-am pierdut-o nicio clipă.

N'am avut nicio secundă de îndoială. Pare că Dumnezeu ne-a adunat, înadins, așa de săraci pentru ca să arate că în victoria legionară *materia* n'a avut niciun rol. Din primul moment am avut viziunea clară

a victoriei finale şi mi-am asumat întreaga răspundere a conducerii. De atunci am trecut prin greutăţi, primejdii şi riscuri nenumărate, dar această viziune a victoriei nu m'a părăsit nici o secundă". [1])

Tare în credinţa lui s'a ridicat ca un titan şi a pornit din nou, *dela capăt.*

Drumul însă era mult mai greu acum pentru mai multe motive:

a) Peste tot domnea durerea şi desamăgirea.

b) Impresia proastă lăsată de comportamentul primei mişcări prin oamenii ei, a umbrit timp îndelungat şi mişcarea legionară.

c) Existenţa unei alte organizaţii părea o simplă ambiţie personală.

Neţinând socoteală decât de credinţa şi îndemnul sufletului său, Căpitanul a pornit...

REVISTA *PĂMÂNTUL STRĂMOŞESC*

La 1 August 1927, apare revista „Pământul Strămoşesc", ca organ al Legiunii „Arhanghelul Mihail".

In privinţa adevărului situaţiei mişcărei, iată ce scrie Căpitanul în primul număr:

1. „Ne găsim cu mişcarea naţională în faţa unui dezastru, pentru mulţi neaşteptat.

2. Noi am ştiut că acest dezastru va veni, pentrucă am văzut întâmplându-se lucruri prea grave. Am intervenit neîntrerupt timp de doi ani, plângând şi

[1]) Cărticica şefului de cuib.

uneori preferind să fim taxaţi de obraznici, pentru a înlătura sfârşitul tragic către care ne apropiam.

3. Cauzele conflictului sunt cu mult mai profunde, decât acelea pe care le cunoaşte lumea.

4. In acest conflict, atitudinea noastră iniţială a fost: *unire şi purificare.*

5. Astăzi împrejurările ne impun de a păstra o independenţă absolută faţă de ambele tabere. Am anunţat motivat aceasta D-lor Cuza şi Şumuleanu.

6. *Din această situaţie începem, organizaţi, o acţiune pentru salvarea mişcării, sprijinindu-ne pe trei adevăruri evidente:*

A) Din cauza certurilor dintre noi, frontul spre adevăratul duşman a rămas descoperit. Jidanul triumfă.

B) Stegurile noastre, ale Ligii, pe această cale merg la înfrângere sigură.

C) Viitorul nu ne mai este asigurat de nimeni în ţara aceasta.

Toţi... care vor şti să-şi iubească mai mult ţara şi pe Dumnezeu decât pe părinţii lor, ne vor urma. Nu la vorbe, ci la fapte!

Acesta este punctul nostru de vedere. Aici suntem şi aici vom rămâne". [1])

Faţă de această atitudine, replica a fost un vârtej de insulte şi duşmănie.

Legiunea „Arhanghelul Mihail" pornită la luptă a mers sistematic. In primul rând a scos revista ca port drapel al ei şi purtătoare scrisă a gândurilor noastre.

[1]) Pământul Strămoşesc, An. I Nr. 1—1927.

Asigurarea revistei prin câştigarea unui anumit număr de abonaţi a fost prima „bătălie" legionară. După aceea a început Căpitanul cu puţinii săi legionari şcoala de cadre. Trebuia să-i formeze de aşa fel pe „soldaţii ceasului dintâi" — cum îi plăcea lui să-i numească pe viitorii „spărgători de fronturi" — încât orice ar veni peste capetele lor, *legionari să trăiască şi legionari să moară.*

Această perioadă a şcoalei de cadre a durat până în anul 1929. Natural că în acest timp cu legionarii s'au efectuat mai multe lucrări de pregătire pentru ziua de mâine, precum vom vedea.

Prima serbare a Legiunii „Arhanghelul Mihail" a fost în 8 Noembrie 1927, ziua patronului organizaţiei, când au depus legământul *de legionari 34 de inşi.* Tot în această zi are loc o consfătuire legionară sub preşedinţia lui Hristache Solomon, dându-se următorul comunicat:

1. „Legiunea afirmă că mai pre sus de interesele personale stă Patria cu nevoile ei.

2. In slujba acestei patrii încălcate de străini, toţi copiii pământului românesc trebue să alerge cu sufletul şi cu braţul lor.

3. Legiunea salută pe toţi luptătorii cauzelor româneşti şi găseşte vinovat pe cel ce loveşte în fratele său care luptă pentru ţară.

4. Legiunea se îndreaptă către tot ce se simte soldat, chemându-l sub drapelul ei pentru apărarea pământului strămoşesc.

5. România a Românilor. Pentru jidani Palestina".

GRADINA GHICA
A II-A TABĂRĂ LA UNGHENI

In primăvara anului 1928 grădina D-nei Ghica este luată din nou în primire de către legionari. In timp ce studenţimea cealaltă îşi pierdea timpul în petreceri, legionarii lucrau de zor, cultivând zarzavaturi, pe care vara le-au transportat cu „căprioara"[1]) pe la mânăstirile Moldovei şi le-au vândut. In decursul lucrului la grădină, din cauza unui conflict cu inginerul Bejan, a fost arestat Corneliu Codreanu şi alţi patru legionari şi ţinuţi la Galata 17 zile. Acesta este începutul seriei de închisori *„legionare".* In vara aceluiaş an legionarii, în frunte cu Şeful lor, au reluat activitatea de tabără la Ungheni, făcând din nou aproape 120 de mii cărămizi cu ajutorul cărora vroiau să zidească un cămin mai mic, „Cetatea Sf. Mihai", în cazul când s'ar fi putut ajunge până acolo încât să fim aruncaţi afară, prin forţa legii, din propriul nostru cămin.

Odată cu scurgerea timpului se mărea şi falanga de luptători cari se strângeau în jurul Legiunii. Mulţi întrebau pentru ce nu pornim la organizarea masselo. Căpitanul a răspuns „că Legiunea recrutează cu mare atenţie unul câte unul. Când numărul acestora va fi suficient şi când pregătirea lor sufletească va fi de natură a trece peste orice obstacol, Legiunea va porni la organizarea masselor, *şi le va avea".*

PREZENTAREA IN FAŢA NEAMULUI

Căpitanul a văzut prea bine că nu este suficient să faci un program bun şi după aceea să apelezi la

[1]) Camioneta Legiunii.

popor să vie lângă tine pentru realizarea programului. Mai pre sus de program stă sufletul. Trebuia creiată o nouă spiritualitate. O frăţie de suflet. Şi aceasta se creiază prin trăirea idealului comun pe care un suflet mare îl întipăreşte prin educaţie în sufletele celorlalţi. Când trăirea idealului legionar în rândurile celor dintâi a ajuns a fi puternică, Căpitanul a pornit să arunce sămânţa lui în ţară.

Se prezenta înaintea românilor cu:

1. *Ţinuta ostăşească,* în gândire şi în fapte.

2. *Linie de onoare românească.* în privinţa marilor probleme interesând pe români.

3. *Promovând din toate puterile fapta, munca.*

4. *Propovăduind o credinţă nouă,* legată prin vreme de sufletul străbun.

El era sigur că se găsea pe inima timpului. Şi dovada i-a dat-o imediat neamul, care, cu instinctul lui sănătos, a înţeles că drumul Căpitanului e cel mântuitor şi a început a se încadra în oastea verde. Către sfârşitul anului 1929 încep primele întruniri legionare: la Covurlui, Târgul Bereşti şi Valea Horincei. In toate părţile apar legionari noui, însufleţiţi de frumuseţea idealului legionar. Dela Covurlui, Legiunea sare tocmai la Turda în Ardeal. Odată pornită pe acest drum, ea mergea înainte. Cu entziasmul primelor succese, Căpitanul intră în anul 1930. An ce va fi bogat în fapte legionare. Şcoala de cadre, unitatea de gândire, camaraderia închegată şi entuziasmul tânăr erau cuceritoare. Legiunea îşi desfăşoară activitatea pe mai multe fronturi. Cu energie clocotitoare ea urmărea acum refacerea

încrederii în mişcarea naţionalistă, în viitorul de aur al românilor. S'a continuat cu seria de adunări mari, pentru lămurirea credinţelor noastre, şi evident pentru — organizarea Legiunii. Amintim pe cele dela Cahul în 27 Ian. şi 3 Febr. când au luat parte peste 20.000 oameni. La 4 Maiu a fost sfinţirea steagului batalionului legionar Turda, iar la 18 Maiu la Galaţi cu participarea a mii de oameni. Pretutindeni a domnit cea mai perfectă disciplină şi ordine. Educaţia Căpitanului îşi arată roadele.

REVIRIMENTUL MIŞCARII COMUNISTE

Lipsa mişcării naţionaliste din arena de luptă a României între anii 1927—30 a dat posibilitatea comunismului dela noi să ridice din nou capul. Pe lângă mulţimea ziarelor şi revistelor de atitudine de promovare a ideilor roşii, cari dăinuesc şi astăzi din belşug, câteva încercări cu bombe pe la podurile căilor ferate, dovedeau planurile şi îndrăsneala acestei mişcări. In special în Basarabia mişunau agenţii comunişti cari îşi găseau înţelegere sufletească la mulţimea consângenilor jidani, cari stăpânesc această provincie, iar ajutor material şi de răspândire a gândurilor şi planurilor lor funeste tot la aceştia aflau. Colţul acesta de ţară era serios ameninţat.

INFIINŢAREA GARZII DE FIER

Primejduirea aceasta a Basarabiei pe Căpitanul Legiunii nu-l putea lăsa indiferent. Face un apel către

organizaţiile tinereşti româneşti de toate nuanţele şi credinţele, de a lupta împreună pentru **combaterea comunismului din ţară**. In vederea înţelegerii şi elaborării unui plan comun de luptă, convoacă pentru **Dumineca Floriilor** 1930 o şedinţă la Bucureşti. Interesele mărunte şi de partid au stăpânit sufletele. Mulţi n'au răspuns la invitaţie, iar cei prezenţi se încurcau în iţele variatelor ambiţiuni. Văzând aceasta Căpitanul înfiinţează împreună cu oamenii săi şi cu cei cari aveau să-l urmeze în această cale GARDA DE FIER, organizaţie de luptă împotriva comunismului. Reproducem chemarea Căpitanului la înfiinţarea acestei organizaţii:

GARDA DE FIER

APEL LA UNIRE CĂTRE TINERIMEA ROMÂNĂ DIN TOATE SOCIETĂŢILE ŞI DIN TOATE GRUPĂRILE POLITICE

COPII AI SFINTEI ROMÂNII,

„Ca o avantgardă a armatelor roşii, înaintează din direcţia Nistrului, propaganda plătită a Moscovei. Ea proclamă în massele muncitorilor şi ţăranilor români necăjiţi: *ura contra armatei, dispreţul către Coroană, necredinţă în Dumnezeu şi comunizarea averilor. Sunt atacate centrele vitale ale existenţei noastre naţionale.*

Aduceţi-vă aminte că în jurul acestora: Dumnezeu, Rege, Armată şi Moşie, neamul nostru s'a grupat în ceasurile lui tragice, ca în jurul unor sfinte talismane mântuitoare în tot decursul istoriei sale; dela Decebal... şi mai înainte de Decebal. In faţa acestei primejdii, astăzi când prupările politice se sfărâmă între ele pentru chestiuni mărunte, noi copiii acestei ţări, cari mâine

vom cădea cei dintâi pe câmpurile de bătaie şi cari ne vom înfrăţi cu drag la umbra aceleiaşi cruci albe, lângă hotarul atacat de duşmani, ACUM, când glasul patriei ne cheamă, să ne întindem mâinile frăţeşte unul către altul şi în faţa începutului de subminare al ţării, să proclamăm într'un singur suflet: unirea întregii tinerimi române.

Ne revine nobila sarcină de a paraliza acţiunea aventurierilor plătiţi ai bolşevismului. De a-i soma să se oprească şi să se retragă. Poporul român, gelos de libertatea lui, nu mai poate tolera acţiunea criminală de desagregare socială şi dărâmare a Patriei.

Tu, tinerime a României Mari, înalţă-te în ceasul acesta şi toarnă zid de neînvins în jurul Regelui, în jurul Bisericei tale creştine, în jurul Armatei şi Moşiei străbune.

Sus inimile şi înainte!“

Corneliu Zelea-Codreanu

MARŞUL IN BASARABIA

In numele acestei organizaţii, Căpitanul proectase să facă un „marş în Basarabia“ în luna Iulie. Prutul urma să fie trecut prin 3 locuri, de câte o coloană mare de legionari, cari aveau itinerar stabilit, trebuind să se întâlnească în Tighina cu toţii. Pretutindeni urma să se ţină şezători cu conferinţe, cântece naţionale şi viaţă românească. Basarabia trebuia întoarsă „cu faţa spre Bucureşti“. Acest lucru nu convenea mercenarilor din Sărindar. „Basarabia trebuia să rămână pradă bol-

şevismului şi să privească spre Moscova, pentru ca ei să continue a teroriza cu provincia dintre Prut şi Nistru întreaga politică a României". [1]) A început atunci schelălăiala prin Adevărul, Dimineaţa, Lupta, etc., cerând guvernului măsuri, ameninţând şi insultând. Ploşniţele jidoveşti prezentau marşul acesta, ca un fel de probă pentru marşul pe care Garda de Fier, urma să-l facă asupra Bucureştiului. Guvernul, intimidat, interzice marşul. Căpitanul scoate atunci un manifest pe care îl afişează pe zidurile Capitalei sub titlul „Un apel şi un avertisment" în care adresându-se, „D-lor din Sărindar", le spune: „Poate voiţi ca prin insultele neîncetate cu care răniţi sufletele româneşti, să mă vedeţi într'o bună zi în fruntea sfinţilor răsculaţi din Maramureş? Să ştiţi că în clipa aceea v'a sunat ceasul şi v'a sunat şi scândura. In orice caz, dacă legile vi se par insuficiente, ca să vă poată domoli, eu vă declar că am destulă putere pentru ca să vă pun la locul vostru şi să vă fac să înţelegeţi în ce ţară trăiţi". Şi în acelaş timp apelul lui către ţară. „Români! O Românie nouă nu poate ieşi din culisele partidelor, după cum România Mare n'a ieşit din calculele politicianilor, ci de pe câmpiile dela Mărăşeşti şi din fundul văilor bătute de grindina de oţel. O Românie nouă nu poate ieşi decât din luptă. Din jertfa fiilor săi. De aceea nu politicianului mă adresez astăzi. Ci ţie soldat.

Inalţă-te! Istoria te cheamă din nou. Aşa cum eşti. Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit. Lăsaţi-i pe neputincioşi şi pe imbecili să tremure. Scrieţi

[1]) Un apel şi un avertisment—manifest al Căpitanului.

pe steagurile voastre: străinii ne-au copleşit. Presa înstrăinată ne otrăveşte. Politicianismul ne omoară. Sunaţi din trâmbiţe alarma. Sunaţi din toate puterile.

In clipa în care duşmanii ne copleşesc şi politicianii ne vând, Români strigaţi cu înfrigurare ca pe potecile munţilor în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!".

Autorităţile socotind acest manifest ca provocator la desordini au arestat pe Corneliu Codreanu şi l-au trimis în judecată conf. art. 7, 8, 9, 11 din legea Mârzescu. După o lună de prevenţie a fost judecat. Inainte de judecată şi în ziua ei, studenţimea bucureşteană a ţinut întruniri, a manifestat şi a participat în număr mare la tribunal, arătând prin aceasta solidaritatea ei cu inculpatul, a cărui eventuală condamnare ar socoti-o drept provocare. Apărarea a arătat că Corneliu Codreanu „reprezintă curentul care trebuia să se formeze ca un corectiv în contra curentelor comuniste..., fiindcă e imposibil să activeze curentul de distrugere fără să se nască curentul de conservare". Tribunalul l-a achitat. Parchetul a făcut apel, dar şi Curtea de Apel, la rândul ei, l-a achitat.

Din momentul în care Legiunea (care era reprezentarea în mare a Căpitanului) s'a plasat în vâltoarea vieţii de toate zilele, a străjuit cu mare atenţiune, din colţul ei de observaţie, toate manifestările de orice natură ale vieţii româneşti. La 7 Iunie 1930 în Iaşi, înaintea tuturora, a făcut o mare manifestaţie pentru M. S. Regele, la care a vorbit Căpitanul. Tot la Iaşi Legiunea împiedică printr'un scurt şi categoric mani-

fest, datorit tot Căpitanului, apariţia unui ziar comunist, „Moldova", anunţat cu multă reclamă. La 2 Noemvrie s'au ţinut la Bucureşti şi Iaşi întruniri de protestare contra menţinerii în arest a preoţilor din Maramureş, luptători pentru cauza românismului. La 8 Noemvrie Căpitanul se instala cu organizaţia lui în Capitala ţării, inaugurând sediul din Calea Victoriei 40. La 21 Decemvrie se constitue Senatul Legiunii, compus din persoane de înaltă autoritate morală şi valoare intelectuală, în frunte cu prof. universitar Traian Brăileanu.

Tot atunci a schiţat Căpitanul câteva puncte programatice:

1. „Legiunea „Arhanghelul Mihail", având ca secţie de politică militantă „Garda de Fier", este o organizaţie naţională-monarhică, în conformitate cu întreaga tradiţie a poporului român.

2. Ea va lupta pentru păstrarea neştirbită a situaţiei câştigată de România în marele războiu.

3. Ea afirmă dreptul întâietăţii şi supremaţiei elementului românesc în ţara şi pe pământul nostru; şi principiul că poporul român este singur chemat să-şi conducă Destinul şi Patria, fiind singurul răspunzător în faţa istoriei".

Plasarea aceasta atât de categorică a Căpitanului şi organizaţiei lui în preocupările româneşti, şi mai ales perfectarea organizării interne în frunte cu Senatul, perfectare care nu făcea decât să îmbrace în forme sufletul legionar creiat, nu convenea multora. In primul rând jidovimii care vedea în legionarism forţa

care îi va nimici tihna şi liniştea ei de atotstăpânitoare pe pământul acesta, şi în al doilea rând tuturor partidelor care se vedeau ameninţate în însăşi existenţa lor, tot atât de nenorocită pentru ţară ca şi jidanii. Au început atacurile. Jidanii prin presa lor prezentând Legiunea ca o *mare primejdie pentru România*, cereau guvernului măsuri radicale. Dimineaţa şi Adevărul au înteţit campania de ponegrire a Legiunii. Pagini întregi din aceste ziare cuprindeau descrieri detailate despre „ecrazita, dinamita şi armele" ce s'au găsit pe la sediile organizaţiei; ordine apocrife, liste negre de persoane cari trebuiau suprimate şi alte caraghioslâcuri. Toate acestea în vederea creerii unei anumite atmosfere, necesară pentru a justifica măsurile ce trebuiau luate şi cari n'au întârziat.

PRIMA DISOLVARE

In primele zile ale lui Ianuarie 1931 sub guvernarea naţional-ţărănistă, Ministrul de interne Mihalache a disolvat Legiunea A. M. şi Garda de fier. Şi s'a pornit prigoana. Toate ziarele şi publicaţiunile legionare au fost oprite, sediile sigilate. Tot ce s'a găsit în ele, confiscat. Căminul Cultural Creştin dela Iaşi ocupat de armată. Legionarii bătuţi pe la posturile de jandarmi şi poliţie, iar Căpitanul cu unii dintre apropiaţii lui, arestat şi încarcerat la Văcăreşti sub învinuirea de a fi *„încercat a întreprinde o acţiune împotriva formii de guvernământ statornicită prin Constituţie şi a încercat a face agitaţiuni din care putea rezulta un pericol pentru siguranţa publică, prin organizarea Legi-*

unii Arhanghelului Mihail, „Garda de Fier", având ca scop intronarea unui regim dictatorial, ce urma să fie impus la un moment voit".

INCHISOAREA

La confirmarea mandatelor, Căpitanul a făcut următoarele declaraţii: „Organizaţia mea s'a înfiinţat, a lucrat tot timpul şi lucrează în cadrul legal şi în spiritul libertăţii constituţionale; ea are un program de realizări politice riguros legale, iar caracterul ei naţionalist. S'a închegat tocmai în scop de a mobiliza conştiinţa naţională şi de a organiza solidaritatea cetăţenească în vederea salvgardării intereselor acestei forme de guvernământ, cristalizată pentru noi în ideile şi instituţiunile: Coroană, Patrie şi Creştinătate şi mai cu seamă în interesul înfrângerii conspiraţiilor vrăşmăşeşti ce înconjoară statul român, şi cari prind tot mai vătămător chiar din cauza lipsei de măsuri împotrivă-le, în care se complac autorităţile.

Suntem români, legaţi de glia strămoşească. Suntem ţinuţi a ne pregăti să înfruntăm agresiunea vrăşmaşilor cari ne amenință".

Apoi stăruie să sublinieze campania de alarmism şi calomnie cultivată de presa din Sărindar în această afacere. Califică procedeul semănătorilor de vânt dela Dimineaţa, Adevărul şi Lupta drept asasinat moral şi inchee astfel: „Nu mă desonorează faptul că stau închis pentru o cauză dreaptă şi sfântă a naţiei mele, pusă astăzi în prezenţa celui mai duşmănesc pericol ce a ameninţat-o vreodată şi la temelia căreia operează nestingheriţi surpătorii. Nu mă micşorează faptul că merg cu camarazii mei de luptă naţională în puşcărie, în timp ce vrăşmaşii ţării continuă să mineze statul nesupăraţi, nu mă umileşte arestul azi, când ambuscaţii şi javrele răsboiului nostru pradă avutul statului şi sfidează moralitatea. Dimpotrivă, consider aceasta ca o cinste pentru noi, fiindcă suntem distinşi de D-Voastră şi feriţi de mocirlă. De aceea, vă rog, să confirmaţi mandatul de arestare".

PROCESUL

Procesul s'a judecat în 27—28 Febr. la secţia a IV-a a Tribunalului Ilfov. In timpul acestor două zile, completul în format de trei, şi-a făcut convingerea sa şi a pronunţat a c h i t a r e a î n u n a n i m i t a t e. Parchetul nemulţumit a declarat apel. Acesta s'a judecat în 27 Martie când Curtea, în complet de 5, a menţinut în u n a n i m i t a t e sentinţa Tribunalului. Parchetul nefiind nici acum mulţumit, a făcut recurs la Casaţie. In luna Iulie a fost judecat recursul de către secţia II-a a Inaltei Curţi de Casaţie şi iarăşi în u n a n i m i t a t e l-a respins.

*

Entuziasmul ţării se trezea din nou. Tinerimea studioasă, după perioada crizei de orientare în care au dus-o conducătorii slabi ai anilor de învrăjbire, se grupa din nou cu nădejde în jurul aceluia care o mai purtase şi altădată pe cărările mântuirii româneşti. Ea răscolea din nou poporul. Trâmbiţa ei suna cu înviorare. Glas de nădejde...

Mişcarea condusă de Căpitanul după 3 luni de înăbuşire a ei în temniţă, se prezenta din nou în faţa românilor cu un bun certificat dat de toate instanţele de judecată ale ţării.

REFACEREA ŞI PREZENTAREA IN ALEGERI

Imediat ce a fost liber Şeful Legiunii a dat ordin şi directive de refacerea trupelor sale.

La 1 Iulie erau alegeri generale. „Tocmai ca să arătăm caracterul nostru de legalitate, am hotărît să ne prezentăm în faţa poporului", spunea Căpitanul în circulara trimisă legionarilor. S'au depus candidaturi în 16 judeţe unde erau organizaţii legionare. Rezultatul a fost 34.183 voturi. Ne putând obţine 2%, cât cerea legea electorală, organizaţia n'a intrat în parlament. „Alegerile au trecut. Noi am fost copleşiţi de puterea adversarilor. Sărăcia noastră a fost copleşită de bogăţia lor. Nicio organizaţie politică n'a suferit prigoana pe care a suferit-o organizaţia noastră. N'am învins. Sunt însă două lucruri care rămân:

1) Ne-am purtat cel mai corect, cel mai legal, cel mai elegant din toate grupările. N'am insultat pe nimeni, n'am făcut promisiuni deşarte, n'am aţâţat poftele nimănui, n'am incălcat legea, nici chiar atunci când autorităţile o călcau cu cinism.

2) In paharul suferinţelor noastre, care au brăzdat anii dela 1922 şi până azi, s'a mai turnat o picătură de suferinţă şi nedreptate; iar Căpitanul dădea cuvântul de ordine: „Toată lumea rămâne pe poziţie cu faţa la duşman".

VICTORIA DELA NEAMŢ

In aceeaş linie a luptei electorale vom scrie aici despre victoria dela Neamţ, 30 August, când Căpitanul învinge toate partidele politice, reuşind a fi ales deputat de Neamţ. Iată rezultatele: Garda de fier 11.176, Liberalii ducişti 7.214, Naţional-Ţărăniştii cu Averescanii 6.120, Georgiştii 3.448, Comuniştii 255, Liga Vlad Ţepeş 65 voturi.

Legiunea bine organizată şi bine condusă începea să-şi dovedească superioritatea ei de credinţă, suflet şi orientare morală, asupra partidelor măcinate de interese, intrigi şi căpătuială.

Cercurile politice au fost surprinse. Cu urechea departe de glasul pământului strămoşesc, ele au rămas uluite în faţa unei asemenea manifestări de voinţă românească.

„Viitorul" Liberalilor scria: „Din punct de vedere politic această alegere n'are însă nicio valoare, ci este o simplă aventură locală".

Mai târziu aventura dela Neamţ devenea o aventură a întregii ţări, dar Liberalii nici atunci n'au înţeles nimic. Ei ca şi ceilalţi politicieni sunt castraţi din punct de vedere al înţelegerii poruncilor de azi ale românismului.

CĂPITANUL ÎN PARLAMENT

Ajuns în parlament Căpitanul fixează în discursul lui la mesaj, punctele de orientare ale lumii noui, pe care o reprezenta, şi criticile lumii vechi împotriva căreia lupta.

Constată:

a) „Că un partid politic este o societate anonimă de exploatare a votului universal;

b) „Că toate partidele sunt democratice, deoarece utilizează votul universal în acelaş mod;

c) „Că neglijează interesele poporului şi ale patriei satisfăcând numai interesele particulare ale partizanilor; că democraţia este iresponsabilă, îi lipseşte puterea sancţiunii, că toate partidele fac fărădelegi, se dau pe faţă unele pe altele, nimeni nu aplică sancţiuni contra a lor săi, fiindcă îi pierde, nici în contra adversarilor, fiindcă ei deţin la rândul lor fărădelegile lor.

„Democraţia văzută din afară ne dă impresiunea unei vaste complicităţi în fărădelege. Concluzia: democraţia este incapabilă de autoritate. Este pusă în slujba marei finanţe naţionale sau internaţionale jidoveşti".

Tot în parlament Căpitanul a venit cu câteva soluţii practice, cari poartă nota tinereţii.

Iată-le:

„Cerem *introducerea pedepsei cu moartea, exclusiv pentru manipulatorii frauduloşi ai banului public.*

Cerem *revizuirea şi confiscarea averilor celor cari şi-au furat ţara săracă.*

Cerem *tragerea la răspundere penală a tuturor oamenilor politici cari se vor dovedi că au lucrat în contra ţării, sprijinind afaceri necorecte particulare.*

Cerem *împiedecarea pe viitor a oamenilor politici de a mai face parte din consiliile de administraţie ale diferitelor bănci sau întreprinderi.*

Cerem *alungarea cetelor de exploatatori nemiloşi cari au venit pe pământul acesta să exploateze bogăţiile solului şi munca braţelor noastre.*

Cerem *declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă şi imprescriptibilă a neamului românesc.*

Cerem *trimiterea la muncă a tuturor agenţilor electorali şi stabilirea unui comandament unic, căruia să i se supună, într'un singur gând şi într'un singur suflet, toată suflarea".*

Iar cu ocazia unei alte declaraţii la mesaj în anul următor precizează:

„Noi aşteptăm un alt regim, un alt sistem, care va veni după ce pe acesta îl vor prăbuşi greutatea şi mulţimea păcatelor lui. El trebue să corespundă următoarelor cerinţi în ordinea urgenţii:

1. Să desfiinţeze *aceste discuţii sterile şi scump plătite ale parlamentarismului democratic din care n'a ieşit niciodată nimic, şi din cari, mai ales, nu poate*

ieşi hotărîrea eroică de a face faţă primejdiei din ceasurile grele de acum.

2. **Să înlocuiască** *prin comandă, care să adune într'un singur mănunchi toate energiile disparate ale neamului, încleştate astăzi în luptă fratricidă, să le disciplineze, să le refacă moralul pierdut, să le insufle credinţa în destinul neamului nostru românesc şi să le conducă pe căile acestui destin.*

3. **Să declare războiu mizeriei** *şi sărăciei generale, îndemnând la muncă şi cumpătare pe cei buni, trimiţând cu forţa la muncă toate elementele parazitare, cari joacă în stat rolul trântorilor din stup, pe toţi leneşii cari păzesc mesele cafenelelor de dimineaţa până seara, pe toţi plictisiţii cari se plimbă pe străzi, pe toţi agenţii electorali de meserie, cunoscuţi sub numele de diurnişti pe la primării, prefecturi, ministere, în fine pe toţi ideologii democraţi, doritori de a ţine discursuri ieftine.*

4. **Să desfiinţeze** *tot ce este parazitism pe trupul istovit al ţării, să răscolească, să organizeze şi să stimuleze toate energiile creatoare ale neamului.*

5. **Să stârpească necinstea** *şi, confiscând averile celor vinovaţi, să aducă înapoi până la ultimă centimă, în visteria statului, banii furaţi.*

6. **Să treacă în fruntea marii gloate sărace** *şi la bine şi la rău, să mănânce aceeaşi pâine neagră şi aceeaşi masă săracă pe care o mănâncă muncitorul sărac. Căci în aceste timpuri grele mizeria morală, inegalitatea de tratament răneşte mai mult decât mizeria materială. Unii trăiesc în lux cu şampanie şi icre negre şi alţii n'au nici măcar mămăligă, sub regimul democraţiei celei iubitoare de popor.*

7. **Să facă dreptate românului** *în propria sa ţară. Să-i vindece rănile adânci. Să repare nedreptăţile seculare pe care el le-a suferit în timpul lungilor stăpâniri străine.*

8. **Să apere România** *de pericolul pe care îl prezintă invazia mereu crescândă a jidanilor.*

9. **Să pună punct existenţii falimentare a statului democratic,** *întemeiat pe ideologia perimată a revoluţiei franceze. Să producă acel act epocal de curaj reformator, care să arunce complet şi definitiv peste bord sistemul de false abstracţiuni ale filosofiei politice a acestei revoluţii.*

O mare epocă istorică apune şi în locul ei e ceasul să punem temeliile unei epoci noui. O epocă de întoarcere la realităţile naţionale dând naţiunii înţelesul ei real de societate naturală, a unor indivizi de aceeaşi rasă, iar nu în sensul naţionalităţii juridice a cetăţeanului, care permite transformarea automată în români, a masselor de străini năvăliţi la noi spre a ne cuceri şi oprima.

10. **Să înalţe din temelie statul nou** *etnic naţional întemeiat pe primatul culturii naţionale, pe primatul familiei şi pe primatul corporaţiilor muncitoare".*

TIPOGRAFIA

Ne întoarcem puţin înapoi iarăşi la anul 1931, căci pe răbojul lui este înscrisă încă una din victoriile legionare, pornită din îndemnul şi iniţiativa Căpitanului.

Legiunea — acest copil al Căpitanului — se întindea în sfere tot mai largi. Mii de oameni cereau ziare, broşuri, manifeste şi tot soiul de publicaţiuni. Trebuia o tipografie. Căpitanul lansează un apel către legionari şi prietenii lor, care se încheia astfel: „Răspundeţi prompt acestui apel. In ciuda sărăciei generale, pe care nu poate nimeni s'o învingă, noi să arătăm ţării că suntem singurii cari ştim s'o învingem".

In câteva luni tipografia se găsea instalată în Căminul Cultural Creştin, gata de a servi cu tot focul, lupta Căpitanului. Cea dintâi tipăritură scoasă din ea a fost o rugăciune de mulţumire către Dumnezeu.

Legiunea mergea din luptă în luptă. Protectorul ei o purta pe căile biruinţei.

ALEGEREA DELA TUTOVA

O nouă bătălie stătea în cale. Alegerile dela Tutova. Acestea puneau iar în faţă „*lumea veche*" a partidelor, casta politicianilor, care a stăpânit şi a distrus România prin pofta ei de aur, şi *lumea nouă* a celor hotărîţi ca din altarul de jertfă al lor şi al familiilor lor să facă temelia nemuritoare a României de mâine".

Aceasta a fost cea mai grea luptă electorală. Legionarii *Gărzii de Fier* au fost bătuţi până la sânge de către organele jandarmereşti. Simpatizanţii noştri terorizaţi şi ameninţaţi sub toate formele. Echipe întregi de propagandişti, cari luptau eroic cu intemperiile vremii, zăpada fiind foarte mare şi viscolul arzător, au fost arestate şi secvestrate câte 3—4 zile în diferite locuri (într'o casă părăsită, la gară, în sala de

aşteptare etc.). Iar la urmă nici un legionar n'a mai fost admis în judeţ, fiind evacuaţi, conform ordinului masonului subsecretar de stat Ottescu, „vii sau morţi".

Câţiva fruntaşi, ca să poată lua contact cu poporul, trebuiau să-şi scoată un permis eliberat de către un general care supraveghea mersul alegerilor. Prefectul a fost înlocuit cu un Inspector Administrativ, trimis special pentru perioada electorală. Intrunirile noastre erau mereu interzise, credinţa cinstită, oprită şi însuşi candidatul arestat.

In timp ce tabloul legionar prezenta aspectul acesta şi pământul Tutovei se stropea cu sânge, celorlalţi le era îngăduită cea mai deşănţată demagogie, pentrucă erau „partide de ordine şi de guvernământ".

In categoria favorizaţilor erau şi cuziştii.

Impotriva sălbătăciilor dela Tutova, unde legionarii luptau prin singura manifestare legală, pe care le-o punea la îndemână Constituţia, să-şi arate gândurile lor, s'au făcut mari manifestaţii la Bucureşti şi mai ales la Iaşi. Dela aceste înruniri s'au expediat însuşi M. S. Regelui, telegrame rugându-L să oprească teroarea.

Răspunsul masonilor din fruntea ţării, (Argetoianu, Ottescu, Pangal) a fost şi aici provocarea şi aţâţarea armatei împotriva studenţimii. Căminul dela Iaşi a fost în cel mai adecvat înţeles al cuvântului, asediat. S'au tras cu armele c'an războiu. Aşa înţelegea Guvernul să trateze pe legionari, probabil pentru a nu mai da posibilitatea surprizei unei noui „aventuri" ca la Neamţ. In ziua alegerilor multe comune au fost „con-

taminate" încât nu puteau părăsi raza teritoriului lor, iar unii asistenţi ai *Gărzii de Fier* n'au mai ajuns la secţiile de votare. Impotriva tuturor acestor samavolnicii Căpitanul şi organizaţia lui ***înving pentru a doua oară toate partidele politice*** cu următoarele rezultate: ***Garda de Fier 5626,*** Liberalii ducişti 5075, Liberalii georgişti 2210, Naţional-Ţărăniştii 3049, Liga contra cametei 2983, Lupiştii 1351, Cuziştii 552, Blocul muncitoresc 136. Aşa se termină lupta dela Tutova în 17 Aprilie 1932.

„Spiritul legionar s'a dovedit încă odată că este construit ca să învingă. El va merge din sacrificiu în sacrificiu şi din biruinţă în biruinţă".

ALEGERILE GENERALE 1932

N'a fost timp nici de o răsuflare şi întreaga organizaţie se avânta din nou cu tot focul sufletului ei în altă încercare. La 17 Iulie 1932 alegeri generale. Legiunea fiind nevoită să stea mult pe front, nu a putut întinde organizarea ei prea mult. Totuşi după 3 ani dela luarea contactului cu massele poporului, acum se prezenta în 36 de judeţe. Alegerile au fost nou prilej, folosit de conducători, pentru a prigoni şi persecuta pe legionari. Prigoană, bătăi şi sânge, aşa pot fi caracterizate alegerile acestea. Infruntând totul, cu o vitejie fără seamă, soldaţii Căpitanului au mers înainte. 73.135 de români au stat lângă ei. Aceştia erau tot atâtea suflete hotărâte.

Deputaţii legionari în Parlament păstrează o atitudine tăcută şi măsurată. Prea mult nu puteau face

aici. De aceea, în frunte cu Căpitanul, pornesc la organizarea şi întinderea Legiunii în ţară. Trec ca într'un film localităţile străbătute atunci: Vatra-Dornei, Câmpu-Lung, Bereşti, Focşani, Ludoş-Turda, Galaţi, Cahul, Rădăuţi, Turnu-Severin, Buzău, Cluj, Arad, Brăila, Reni, Bârlad, Târgu-Mureş şi altele. Pretutindeni se ţineau consfătuiri cu directive de muncă, conferinţe şi întruniri.

La începutul anului 1933 organizaţia se prezenta cu 45 şefi de judeţe, 17 foi în frunte cu revista Pământul Strămoşesc, având un tiraj de câteva zeci de mii exemplare, câteva camionete, cămin, tipografie, mult suflet legionar răspândit în ţară, şi nădejdile neamului puternic îndreptate înspre ea.

ACCENTUAREA NOTEI EDUCATIVE

După cum s'a putut vedea, unmărind înlănţuirea faptelor, Legiunea a fost nevoită să rămână şi să acţioneze mai multă vreme în domeniul politic-electoral. Niciodată însă, nu acesta a fost scopul ei principal. Dimpotrivă, lăsând electoralul pe planul al treilea, totdeauna a fost preocupată de educativ. Trebuia o întoarcere şi o accentuare a liniei de educaţie legionară în vederea sădirii virtuţilor necesare formării omului nou, capabil să creeze un stat nou.

Intinderea pe care o lua Legiunea în domeniul politic, sub nicio formă nu trebuia să astupe cealaltă întindere de cucerire, în duh nou, a României. In sfera politică risca să dilueze din acest punct de vedere şi ceeace crease până atunci.

Căpitanul care supraveghea echilibrul şi bunul mers al organizaţiei lui, hotărăşte înstruirea legionarilor *pe marele drum al muncii*. Prima virtute care trebuia sădită în sufletul omului nou, era această virtute a muncii. Cu atât mai mult cu cât în ţara noastră, vorba şi desmăţul ei a ajuns să troneze. A şti să vorbeşti orice, oriunde şi oricum, cât mai bombastic şi fără frână, mai mieros şi promiţător, în regimul demagogic al democraţiei, este deajuns pentru a legitima orice demnitate. In urma acestei molime profund dăunătoare, pe lângă totala răsturnare a valorilor, ţara noastră a căzut pradă anarhiei verbale a unei nimicitoare inactivităţi. Impunerea muncii pe planul întâi era o necesitate, fără de care nu se putea concepe nicio înălţare a României legionare de mâine.

DIGUL DELA VIŞANI

S'a pornit cu acelaş avânt cuceritor şi pe terenul acesta. Prima lucrare mare care trebuia să păstreze peste sute de ani faima legionară, era încercarea de a construi un dig de $2^1/_2$ km., la Vişani în judeţul Râmnicul-Sărat. Aici apele Buzăului, an de an, făceau mari stricăciuni oamenilor prin revărsarea lor. Motiv. bun pentru politicianism de a specula în timp de alegeri bunacredinţă a bieţilor ţărani, promiţându-le că le vor face stăvilă contra apelor. Insă timpul trecea şi nu se făcea nimic.

Căpitanul dă ordin de începere a lucrului. Două echipe de câte 300 legionari trebuiau să lucreze câte o lună de zile, pentru ca digul să fie gata. Veneau legionarii cu voie bună din întreaga ţară să răspundă ordinului. Dar autorităţile democratice, până într'atât de înrăite, încât nici lucrul benevol pentru ţară nu-l puteau admite, interzic brutal încercarea de faptă legionară. Primii sosiţi la Vişani au fost arestaţi, legaţi cu ştreanguri nou cumpărate, bătuţi, fără consideraţie că între ei se găseau preoţi şi oameni în vârstă, duşi la Râmnicul-Sărat, anchetaţi şi apoi trimişi „la urma lor", ca cei mai ticăloşi vagabonzi.

Aceasta fost soarta acestei iniţiative frumoase.

CASA VERDE

O piedică însă nu putea să oprească în drum oastea Căpitanului. Nu s'a putut la Vişani, se va putea face altă lucrare. Aşa se porneşte la Bucureştii Noi ridicarea *Căminului legionarilor răniţi-Casa Verde*. Semnificaţia mare a acestei lucrări era *răspunsul legionar la ameninţările şi schingiuirile lumii politicianiste.*

Când lumea cea veche sărea asupra legionarilor, bătându-i şi rănindu-i, Căpitanul dădea această ripostă: un cămin pentru cei răniţi. El a mers atunci şi mai departe şi a spus: dacă ne veţi omorî, vom crea un cimitir legionar. El nu fugea de jertfă. Afirma convingerea că, numai punând jertfa la temelie, se va putea clădi ceva temeinic.

Iniţiativa şi întreg imboldul pentru realizarea Casei Verzi aparţine şi de data aceasta Căpitanului.

Il frământa gândul de a acţiona asupra conştiinţei Capitalei. Voia să-i imprime o altă viaţă cu altă moralitate şi altă simţire.

Voia să-i arate viaţa nouă a legionarilor.

Prin mijlocirea Casei Verzi a făcut-o, smulgând fără voie întreaga admiraţie a adversarilor înmărmuriţi de revoluţia dela Bucureştii Noi.

Printr'o muncă titanică, sprijinită de elanul legionarilor, înflăcăraţi de prezenţa între ei cu munca a Căpitanului, casa a fost repede adusă în situaţia de a fi acoperită.

Colaborarea ţării nu a întârziat nici acum. A fost chiar mai puternică şi mai spontană ca altădată. S'au înfrăţit în muncă şi contribuţie elevii cu profesorii, studenţii cu profesorii universitari, preoţi, meseriaşi, avocaţi.

O imagine în mic a orânduirii de mâine şi a frăţiei legionare, aşa se prezenta casa dela Bucureştii Noi.

Deşi se abătuse cursul activităţii legionare de pe terenul politic şi Legiunea nu se mai preocupa deloc de această sferă, duşmanul nu înceta o clipă de a supraveghea această organizaţie şi de a-i da lovitura de moarte.

INSCENAREA FABRICII DE BANI

De luptă făţişe şi dreaptă nu va putea fi vorba.

Legionarii îşi apărau „sărăcia şi nevoile şi neamul" cu atâta îndârjire încât nimic nu le-ar fi putut sta în faţă.

Au conceput atunci un plan diabolic. Plan care trebuia să aducă discreditul şi dispreţul public, Legiunii. Printr'o foarte machiavelică punere în scenă, au arătat că Legiunea s'ar ocupa cu falsificarea de

bani, având în acest scop fabrică la Răşinari—Sibiu.

Ziarele, cari şi altădată ne-au umplut de calomnii, s'au aruncat şi de data aceasta cu toată puterea şi tirajul lor.

Şi ca în faţa unei minuni, îşi explicau acum, de unde avea Legiunea banii pentru propagandă, ziare, maşini, etc.... Toate acuzele de altădată, că am primit bani, ba dela Hitler, ba dela Mussolini, le retractau cu generoasă culpă, găsind isvorul adevărat al „fondurilor gardiste". Evident nu lipseau consideraţiunile ori lecţiile morale, pentru legionarii „imorali", cari una ziceau şi alta făceau, „lupi îmbrăcaţi în piei de oaie". Cu toate că Justiţia a dovedit înscenarea, şi nu numai nevinovăţia, dar şi lipsa de orice amestec al legionarilor, ziarele jidoveşti şi de partid au continuat cu bârfeala împotriva „arhanghelilor subterani". Iar concluzia dorită de ei: *desfiinţarea acestei organizaţii, care urmăreşte instalarea unui regim dictatorial şi schimbarea tradiţionalei noastre politici externe.*

Partidul liberal, prin şeful lui, şi-a luat acest angajament în faţa duşmanilor neamului românesc, creditorii jidani şi masoni dela Paris, în cazul că va reveni la conducerea ţării. Pe această temă au început atunci svonurile cari prindeau tot mai multă consistenţă înspre toamna anului 1933. Iniţiaţii culiselor politicei româneşti, cunoşteau cu detalii tot aranjamentul făcut şi mai multe încă. Legiunea îşi continua activitatea ei constructivă şi educativă. Svonurilor nu le dădea nicio crezare, căci nu putea merge cu gândul aşa de departe, *că ar exista o formaţiune politică ro-*

mânească, oricâtă adversitate ar fi putut să existe între acea formaţie şi Legiune, care să meargă până acolo încât să distrugă, pe preţul unei guvernări, tot tineretul român, cu credinţa lui cu tot.

Monstruozitatea aceasta nu putea încape în capul unui român.

La începutul lunii Noembrie, cade guvernul Vaida şi urmează... Liberalii. Nu vom face aici şi acum consideraţii politice.

Iarăşi se svonea, că primul lor act de răsunet trebuia să fie disolvarea Gărzii de Fier. Totuşi n'a fost aşa. Angajamentul trebuia acoperit cu un motiv puternic şi evident de natură internă. Compromiterea n'a prins. Trebuia altceva. Planul a fost acesta: Legiunea va fi PROVOCATA în perioada electorală, la depunerea listelor, prin împiedicarea la propagandă, manifestări etc., pentru ca să fie pusă în situaţia de a reacţiona. LA REACŢIUNEA EI SE VA PRODUCE DISOLVAREA ca măsură de siguranţă internă şi... desigur foarte justificată.

Căpitanul a cărei putere de prevedere şi tactică nu putea fi adormită şi nici dragostea lui faţă de neamul acesta pentru a cărui înălţare lupta, întunecată, cu o atitudine de o corectitudine şi cuviinţă neegalată, doreşte să ocolească cu orice preţ ciocnirile. Avea la îndemână calea perfect legală, acordată de Constituţie, pentru năzuinţele lui şi îndeplinirea programului organizaţiei.

INCEPUTURILE PROVOCARII LIBERALE

Se începe lupta electorală, şi odată cu ea vin şi primele semne ale planului guvernului.

Pentru depunerea listelor Gărzii de Fier, trebuiau adevărate lupte. In multe părţi, tribunalele erau înconjurate literalmente de poliţişti şi de jandarmi.

Candidaţii Gărzii, erau bătuţi în chiar palatele de Justiţie (cazul Prof. Ghenadie).

Alţii erau nevoiţi să-şi facă posibilă intrarea în tribunale cu forţa din cauza poliţiei, care nu mai avea alt rost decât acela de a opri pe legionari să depună lista, (cazul profesorului Cristescu, care tot el a fost condamnat un an şi şase luni pentru acest fapt).

In unele părţi cei însărcinaţi să depună listele au fost arestaţi şi puşi în lanţuri, purtaţi pe jos din post în post, cu actele confiscate, ca să întârzie (cazul avocatului I. Bozântan care depunea o listă în frunte cu gloriosul General Gh. Cantacuzino Grănicerul).

La unele tribunale trebuiau să meargă toţi fruntaşii organizaţiei pentru ca prin marea lor autoritate să înfrângă ticăloşia slugilor guvernului. Şi aşa, fiecare candidatură judeţeană are odiseea ei.

Concomitent cu candidaturile, se rostogoleau provocările, pe teren, afară în propagandă.

La Constanţa în 23 Noembrie, dimineaţa, studentul *Virgil Teodorescu* este împuşcat pe la spate, murind pe loc, de către un sergent de oraş.

Provocarea a fost atât de mare, iar acum spunem şi *permanentă*, pentrucă sergentul n'a fost nici arestat,

nici cercetat, nici judecat, niciodată.

La Iaşi, studenţimea face un parastas şi procesiune pentru camaradul mort.

Poliţia şi armata opresc şi atacă studenţimea, care se retrage în Căminul Cultural, unde este asediată şi ţinută *3 zile* fără apă şi pâine. Un legionar le aruncă celor dinăuntru, peste soldaţii cari stăteau în jurul căminului, 2—3 pâini. Gestul lui creştinesc l-a costat viaţa. *Niţă Constantin* este luat la ochi ca o vrabie şi împuşcat. Nici astăzi bătrâna lui mamă şi camarazii pentru care s'a jertfit nu au barem mângâerea unei cercetări, ca să ştie lumea, cine l-a împuşcat.

Bătăile şi arestările acum deveniseră ceva banal. Moartea era la ordinea zilei.

In aceste zile negre pentru tineretul românesc, adunat în Legiune, *Căpitanul decretează o lună de zile doliu.* Acesta era răspunsul legionar!

Cu durere în suflet şi suportând cu tăria celor dintâi creştini loviturile vijelioase, nedrepte şi provocătoare, în mijlocul acestei furtuni deslănţuite, care urmărea cu vrăşmăşie distrugerea totală a Legiunii şi a Căpitanului, *legionarii depun candidaturi în 66 judeţe ale ţării.*

Guvernul văzând că nici prin provocare Legiunea n'a putut fi scoasă din cadrul legilor şi presiunea celor de faţă de care s'a angajat fiind mare, a trecut la fapte. In ultima zi a depunerii listelor, după încheerea terminului legal, *A DISOLVAT* **GARDA DE FIER** *ANULÂND TOATE LISTELE DEPUSE.*

Nelegiuirea asta săvârşită, lucrurile nu se terminau aici. Imediat s'a început goana de legionari. Toţi

candidaţii, asistenţii, şefii de organizaţii şi membrii mai cunoscuţi au fost arestaţi. Modul arestării: *indescriptibil.* De când există Ţara Românească o asemenea faptă nu s'a petrecut. Niciodată! Peste 20.000 mii a fost numărul celor cari au umplut puşcăriile. ***Opriţi dela dreptul de-aşi manifesta dorinţa, nimicindu-le libertatea, au fost confiscaţi, în sfidarea oricărui spirit de lege şi de dreptate, în închisori. Anulând justiţia şi întreg fundamentul de existenţă al unui stat***

INJUSTIŢIA ŞI NELEGIUIREA au fost proclamate singurele dogme de conduită.

*

De când îi lumea, lume, nicio nedreptate n'a rămas nerăsbunată. Aceasta este lozinca şi dreptatea firească a naturii. Revolta nedreptăţii acumulate atunci, a explodat la Sinaia.

A urmat iarăşi o perioadă crâncenă, aspră şi dură. Alte morminte legionare: Sterie Ciumetti, Toader Toma, N. Bălăianu şi alţii.

Perioada aceasta, soră bună cu cea dintâi, n'a putut face pe conducători să priceapă nimic, nici acum, din cele petrecute. S'au lămurit mai târziu, la 5 Aprilie 1934, la Consiliul de Războiu al Corpului II Armată când *Garda de Fier*, prin reprezentanţii ei, a fost achitată.

GROZAVA URMARIRE A CAPITANULUI

Omul care şi-a închinat cu o măreţie neasemuită viaţa lui, de fiecare secundă, *luptei pentru înălţarea morală şi eroică a neamului românesc*, pentru a-l ri-

dica pe culmile gloriei şi strălucirei sale, *devenea prizonierul ţării lui.* România lui dragă, pentru care sta gata să moară ori când, *devenise o închisoare.*

Căpitanul, un biet urmărit, o pradă pe care hăitaşii o înconjurau ca s'o ducă în faţa puştii vânătorului. Uşile i se închideau atunci, iar strada îi putea fi oricând mormânt. Cei ce l-ar fi apărat cu viaţa lor erau în temniţe, iar cei răi îl căutau pierzării. Pe capul lui a fost pus preţ. Şi nimeni n'a fost mai urît ca el în clipele acelea, de către duşmani.

A fost căutat pretutindeni. In sate, cătune, mânăstiri, păduri, ascunzişuri discrete. Aparatul de stat se transformase într'o mare brigadă de poliţie mobilă în căutarea nebună a unui om.

Dumnezeu şi patronul Legiunii, Arhanghelul Mihail, l-au apărat. Căpitanul s'a predat singur, şi de voie bună, cu 4 zile înaintea procesului. A venit între camarazii lui să-i conducă în acele zile grele prin care treceau toţi, şi Legiunea. După un proces care a durat 3 săptămâni şi care va fi cunoscut odată în întregimea lui, Căpitanul şi organizaţia ieşeau cu o achitare aşa de strălucită încât a entuziasmat toată Ţara Românească. Şase generali ai armatei noastre glorioase au pecetluit prin hotărârea lor — dreptul de existenţă şi de luptă al organizaţiei legionare, pentru binele acestui neam. Un fior de bucurie după atâtea luni de tragedie. Un fulger de lumină după atâta timp de întuneric.

INTRIGA ŞI CALOMNIA

Puterea răului nu-şi găsea odihnă. Duşmănia şi gândurile rele în privinţa Căpitanului continuau. Insă pe deasupra lui plutea ca apărătoare şi scut sabia de foc a protectorului Legiunii, care-l păzeşte şi-l călăuzeşte pe drumurile cele bune.

Imediat după achitarea dela Consiliul de Răsboiu, duşmanii au început o campanie formidabilă de intrigă şi calomnie. *Sub orice formă unitatea nesdruncinată a Gărzii de fier, care a rezistat Jilavei şi morţii, trebuia distrusă.* Fără unitate perfectă, nu este forţă. Fără încredere totală în şef, nu se pot câştiga victorii. Neîncrederea odată pătrunsă în suflete şi unitatea ştirbită, duşmanii ştiau prea bine că legionarii *Gărzii de fier* deveneau nişte păpuşi pe care nimeni nu le mai lua în seamă, iar organizaţia o epavă. Adversarii reînvierii acestui neam atunci s'ar fi putut bucura cu nesaţ. Opera lor le-ar fi reuşit.

La primul examen al încercării de distrugere fizică, Legiunea a rezistat eroic. Toată lumea a rămas pe poziţie cu *faţa la duşman.* Nimeni nu s'a clintit. Unii au murit, dar neclintiţi în credinţă şi atitudine. Alţii au fost făcuţi prizonieri pe viaţă, dar mai tari în credinţa lor.

La examenul intrigei Legiunea a stat în aceeaşi poziţie. Un singur suflet a căzut. In trădare. Legiunea, strâns unită în jurul Căpitanului, a rămas mai departe *neclintită.*

Şi al doilea examen era trecut bine.

INCERCAREA DE ASASINAT

Atunci au pus duşmanii la cale suprimarea Căpitanului. Vom lovi în păstor şi se va risipi turma, îşi ziceau ei. Dar trădarea a fost descoperită. Planul distrus, cianura de potasiu şi pistolul nu şi-au putut ajunge scopul, iar „interesele superioare ale statului" pentru dispariţia Căpitanului au fost demascate ca fiind interesele unor ticăloşi.

VIITORUL

Figura Căpitanului încadrată de miile de soldaţi ai lui, gata să moară legionari şi să trăiască legionari, se înalţă pe orizontul României, asemenea unui titan.

El este omul zilei de mâine.

Pe această zi, unii o aşteaptă în post şi rugăciune ca pe Ziua Invierii, iar alţii o văd venind cu groază, ca pe ziua judecăţii...

„Unde umbrează darul tău, Arhanghele, de acolo se goneşte puterea Diavolului. Că nu suferă, să rabde lumina ta Satana ce a căzut din cer. Pentru aceasta te rugăm săgeţile lui cele de foc, purtătoare, cele pornite asupra noastră, stinge-le cu mijlocirea ta, apărându-ne pe noi de sminteala lui, vrednicule de laudă, Mihaile Arhanghele".

PARTEA A DOUA

CĂPITANUL CREATOR

In capitolele cari urmează, ne vom strădui să scoatem în evidenţă unele însuşiri esenţiale ale personalităţii Căpitanului. In această ordine însemnăm pe cea mai de seamă şi anume: *constructivismul şi puterea lui de creaţie.*

Constructivismul pe terenul material şi creaţiunea în domeniul spiritual.

Căpitanul este un mare creator. ***Este un izvor de creaţiune, un veşnic îndemn spre fapte, un animator şi mai ales un emulator.*** Nelucrarea şi negativismul îl fac să sufere, îl distrug sufleteşte, îl omoară. E un activist în mers.

Cu toate acestea, acuza cea mare care i s'a adus atât Căpitanului, cât şi generaţiei lui, din partea tuturora, a constat tocmai în a se spune că este o generaţie negativă, o generaţie de distrugere, iar el, un negativist. Cât de neadevărată este această acuzare o vor arăta faptele de azi şi timpul viitor. Din iniţiativa şi îndemnul lui s'a creat enorm de mult, în toate domeniile. In cel material de exemplu, prin desvoltarea deosebită a voluntariatului muncii, prin nenumăratele tabere, al căror rezultat stă mărturie în căminele,

școalele, bisericile, spitalele, troițele, podurile, fântânile, șoselele și alte lucrări realizate, este o adevărată revoluție care s'a făcut. Insușirea caracteristică a strămoșilor noștri romani, construcția, după o adormire de secole, se trezește în noi cu aceeași putere cu care i-a stăpânit pe ei.

Sub semnul acestei reînvieri a puterii de muncă și construcție, noi prevedem viitorul frumos în care această minunată țară va fi un vast șantier de lucru în care nimic să nu fie neîntrebuințat.

Iată cum vede Căpitanul problema construcției și cum o prezintă: „Niciodată nu s'a pus problema luminii mai mult decât în clipa în care omul și-a pierdut vederea. Tot astfel în lume problema construcției se pune mai puternic în clipa în care omenirea are conștiința clară că totul în jurul ei se ruinează. Când toate se îndreaptă încet către paragină, sufletul omenesc se îndreaptă în sens contrar, pornește la contra-atac, care se manifestă prin setea formidabilă de *a clădi din temelie, de a înălța prin muncă, de a construi.* In Europa nu s'a pus niciodată această problemă a construcției ca astăzi când epoca războiului ne-a lăsat o ruină și când epoca de după războiu ne lasă mai multe ruine, în fiecare zi câte o ruină.

La noi în țară, după 15 ani de discursuri pe la răspântii, discursuri umflate dar sterile, de pe urma cărora n'au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe și caută direcția faptei. Voim și noi să construim, dela un pod rupt, până la o șosea și până la captarea unei căderi de apă și transformarea ei în forțe motrice, dela construcția unei gospodării țărănești noui, până la aceea a unui *sat românesc nou, a unui oraș, a unui stat românesc nou.* Aceasta este chemarea istorică a generației noastre: pe ruinele de astăzi să clădim o țară nouă, o țară mândră. România cea nouă nu poate ieși, nici din jocul cărților din cluburi, nici din cafenele, nici din cabareturi și nici din călcâile roase pe străzile orașelor în plimbări și desfătări ale diferiților don-juani. *Ea va ieși din eroismul muncii*"

Eroismul acesta revărsat a devenit o lege legionară. Un principiu de cunoaștere pentru un legionar „care trebuie să fie un om de fapte în primul rând. Prin fapta lui, prin munca lui el va clădi, din temelii, România cea nouă". Tot viitorul de aur al țării, Căpitanul îl vede realizabil numai prin munca tuturor și prin fapte. „O palmă de pământ să nu rămână nelucrată între Nistru și Tisa. Primăvara cu preoții în frunte, cu ofițeri, cu profesori universitari, cu copii de școală și cu bătrâni, să ieșim cu elan noi, popor de plugari, la încurajarea muncii pe câmpiile de unde trebuie să iasă salvarea patriei noastre, mărirea și gloria ei".

Constructivismul legionar, pornit din marile îndemnuri ale Căpitanului, pune tot mai multă stăpânire pe neamul românesc. Sub vraja muncii se încheagă tot mai temeinic sufletul național. In binefacerile ei se scaldă și intelectualul mânat în a aprecia cum se cuvine sforțarea plugarului și acesta se mângâie cu camaraderia cinstită a omului de carte. Un ideal comun se plămădește, o înfrățire se produce. In trecere trebue să amintim, când scriem despre această renaștere într'o muncă românească a generației de azi, că nu se

găsește în ea nicio umbră de imitație, cum în mod perfid insinuiază atâția dușmani cutremurați de zorii cei noui.

Virtutea muncii și revirimentul ei în România, pleacă din sufletul sbuciumat, în găsirea unui nou drum de viață, al lui Corneliu Codreanu.

*

Opera Căpitanului cea mare, creațiunea de căpetenie care va trăi să vorbească viitorului, *este Legiunea cu noul tipar al sufletului legionar.*

Legiunea ca bază de manifestare spirituală, ca sistem de gândire și disciplină. Tot duhul acestei creațiuni, împreună cu viața și desvoltarea ei, din sufletul lui pornește, și tot în el își găsește condițiile de existență.

Căpitanul este Legiunea!

Dar ce este Legiunea? Legiunea nu este ceeace mulți, judecând superficial, au putut crede: *o mișcare politică. Ea este mai presus de orice, o mișcare spirituală care acționează asupra sufletului, și mai ales asupra sufletului.*

In situația de azi oricine neglijează sufletul, lucrează înzadar și munca lui va fi sterilă.

Căpitanul a spus: „Mișcarea legionară are caracterul unei mari școli spirituale. Ea tinde să aprindă credințe nebănuite, ea tinde să transforme, să revoluționeze sufletul românesc. Sufletul este punctul cardinal asupra căruia trebue să se lucreze în momentul de față. Sufletul individului și sufletul mulțimii".

Sufletul neamului românesc trebue chemat la o viață nouă. Maestrul artist, creator al vieții celei noui,

al sufletului nou, a fost și este el, Căpitanul. Clipă de clipă a educat și a transformat prin toate mijloacele. Cu vorba, cu fapta și prin exemplul vieții lui, făcând din legionari oameni noui, cu alt mod de a vedea, *eroi ai credinței lor,* apostoli ai acestei noui religii. Toți poartă pecetea personalității Căpitanului. El i-a transformat. Pe cei slabi i-a făcut curagioși. Pe cei șovăelnici încrezători. Desorientaților le-a arătat calea cea bună. Pe cei cu visuri deșarte i-a readus la realitatea românească. Ambițioșilor le-a pus frână, iar celor cu dorinți de parvenire le-a închis calea. Celor buni le-a mărit elanul și tuturora le-a făcut câte o infuzie de viață nouă, legându-i laolaltă prin camaraderia legionară, cimentul prin ajutorul căruia se pregătește betonul armat al sufletului biruitor. In direcțiunea educației și a transformării sufletești, atâta cât a înfăptuit Căpitanul până acum, îl situează în rândul marilor reformatori.

*

Momentul în care apare Legiunea este important. In nenorocirea care a urmat lui 8 Maiu 1927 pentru mișcarea națională, din mijlocul ruinelor se ridică salvatoare această organizație. Primul strigăt al inițiatorului acestei organizații, adresându-se oamenilor curați la suflet și tineri la inimă, a fost acesta: *„E ceasul vostru: Veniți!"* Și au venit puțin de tot. Vreo 10—12 copii, reprezentând cea mai fidelă imagine a sărăciei, cu vreo trei patru inși mai bătrâni de ani. Cu ei trebuia să înceapă Căpitanul creațiunea lui cea mare. Iată în ce cuvinte arătă primele încercări:

...„Am luat contact cu cei ce înclinau spre a deveni legionari. Pe unii din ei i-am pus să execute mici însărcinări, în special la văruitul și aranjatul camerilor noastre din cămin. Toți însă erau obligați ca să facă de gardă, câte 3 ore la Icoana Sf. Arhanghel Mihail. Aceasta ca o dovadă a credinții noastre în puterea infinită a lui Dumnezeu și a neclintirii noastre de lângă Dânsul, în ceasurile cele mai grele prin care trecea mișcarea națională. Am dorit ca Legiunea să se formeze pe bază creștină fățișă, pentru a brava necredința lumii și pentru a pregăti pe acești tineri la rezistență în lunile de ură și de răutate care urmau să vină peste dânșii și peste noi. Incât atunci, când prin înființarea Legiunii i-am expus la ura lumii, le-am dat imediat și antidotul necesar, credința în Dumnezeu. Acesta a fost primul caracter al Legiunii. Al doilea a fost caracterul ostășesc, al disciplinii, curajului, sacrificiului, încrederii în puterile sale. Era o admirabilă împletire: Icoana reprezenta credința, și garda din jurul ei care se făcea zi și noapte, spiritul ostășesc. Din aceste două caractere a isvorît Legiunea".

Pentru lumea pretențioasă de azi, atâta nu era deajuns. Aceste două caractere ale organizației puteau fi bune doar pentru copiii naivi, entuziasmați de atitudinea unui „nebun". Ca să conduci o țară însă, îți trebue oameni capacitați, cu multe titluri universitare, tobă de teorii seci, dar savante, apoi programe amănunțite, editate în broșuri luxoase, doctrine clar expuse de doctrinari bătrâni și încă atâtea altele. Și Legiunea care nu voia numai să conducă, ci să creeze un suflet nou, cu o țară nouă, se mulțumea cu credință și

vitejie. Ei da! Mărturisim sus și tare că Legiunea Căpitanului s'a născut fără doctrină, fără oameni mari și fără program. In locul acestora a pus ceva mai bun: mult suflet cinstit și credincios. „O minciună sunt toate programele noui și sistemele sociale fastuos etalate poporului, dacă în umbra lor rânjește acelaș suflet de tâlhar, aceeași lipsă de conștiință pentru îndeplinirea datoriei, acelaș duh de trădare față de tot ce-i românesc, acelaș desfrâu, aceeași faptă de risipă și lux". Realitatea și viața nu pot fi încadrate în programe. Pe urmă programul în sine n'are nicio valoare. Valoare are numai credința și trăirea ei, în legătură cu programul. „Dacă omul de program sau de doctrină își slujește cu oarecare interes programul, legionarii sunt oamenii unei mari credințe, pentru care oricând sunt gata să se jertfească".

In ce privește călăuzirea legionarilor și atitudinea Legiunii în fața diferitelor probleme, cari s'au pus în față, *Căpitanul a prins vremea de mână și a mers în rând cu ea.*

Acestei perfecte înțelegeri a cerințelor momentului, a descifrării realităților și a spiritului său de pătrundere și previziune, se datoresc atâtea inițiative, măsuri și atitudini pe care le-a avut cel dintâi el, fiind totdeauna aspru criticat, pentru ca după aceea să fie copiat și urmat.

*

Această mare școală spirituală a avut totuși și are la bază mai multe principii, pe care se desvoltă și s'a desvoltat organic edificiul cel nou. Aceste prin-

cipii sunt: CREDINŢA, MUNCA, ORDINEA, DISCIPLINA ŞI IERARHIA.

Având ca puncte de bază şi manifestare aceste principii, prin înfiltrarea şi înţelegerea lor se creia lumea cea nouă. Dela individ la colectiv. Căci nu se poate purifica sufletul colectiv şi viaţa publică de otrăvurile cari o stăpânesc astăzi, cum este democraţia laşă, anonimă şi distrugătoare, precum şi spiritul politicianist cu toate derivatele lui, lipsa de răspundere, hoţia, trândăvia, jaful, şi trădarea intereselor generale naţionale, în favorul celor personale, de cât pornind dela transformarea individului. Cu indivizii al căror suflet este curat se poate crea o altă atmosferă publică. Şi aceasta nu se poate îndeplini decât prin ajutorul principiilor amintite, luate ca bază spirituală de plecare. Câteva cuvinte despre ele.

CREDINŢA ŞI MUNCA [1]

„In locul necredinţei şi ateismului masonic, care tinde să instăpânească domnia judaismului, Legiunea vine cu credinţa în Dumnezeu, ca cea dintâi şi cea mai puternică idee de bază. Tot ceeace s'a clădit durabil, numai în puterea credinţei s'a făcut. Nimic nu dăinueşte fără cimentul credinţei, iar celui ce crede toate îi sunt cu putinţă. ***Generaţia noastră trebue să se ferească de prea mult criticism şi să-şi umple sufletul cu credinţă căci aceasta o va mântui.***

Vremurile noastre sunt vremuri de răscruce. Viaţa colectivă nu se manifestă normal, continuu şi tenace,

[1]) Ion Banea: Rânduri către generaţia noastră.

ci este sguduită şi plină de frământări în căutarea echilibrului, în găsirea făgaşului potrivit tendinţelor şi plenititudinilor pe care timpul le pretinde acestei vieţi. Acest desechilibru, pe care îl simţim şi îl trăim cu toţii, îşi are originea în îndepărtarea omului dela misiunea lui. A omului şi a generaţiilor. Când un neam ajunge prin generaţia care îi deţine, în acel moment istoric, destinul lui — tradiţia trecutului şi aspiraţiile de viitor — să nu mai fie străbătut de fiorul unei mari credinţe înviorătoare, care să-şi lase pecetea ei distinctă în istorie şi a abdicat dela înţelegerea organică a muncii şi a creaţiunilor prin muncă, el nu mai poate trăi decât în frământare, haos şi desechilibru. Acesta este aspectul pe care îl prezintă viaţa românească dela războiu încoace. Tot felul de crize au sguduit organismul nostru social, mergând din dezastru în dezastru, începând cu pustiitoarea criză sufletească, generatoare a tuturor celorlalte prăbuşiri cunoscute şi trăite. In acest imens haos de multă vreme s'a aprins o candelă cu lumină nouă. La început mică şi firavă, dar apoi tot mai cuprinzătoare, mai strălucitoare. ***Este lumina credinţei legionare în frunte cu Căpitanul, creatorul acestei credinţe.***

In răscrucea vremilor, această credinţă începe a fi deschizătoare de drum nou şi în căldura ei liniştitoare începe să se organizeze o viaţă nouă a cărei primă manifestare puternică, este ***respectul muncii şi cultul ei.*** Oamenii trec repede şi generaţiile la fel. In urma lor rămân însă înfăptuirile. Acestea stau mărturie în faţa urmaşilor, încradate în patrimoniul naţional,

servind în acelaş timp ca exemple şi îndemnuri. Apelul pe care istoria, speriată în fața haosului în care se înfăţişează lumea românească, l-a adresat copiilor celor adormiţi în mormântul ei, n'a rămas glas în pustiu. L-a înţeles Căpitanul şi generaţia tânără. Peste ruinele de astăzi şi la încrucişările drumului, ea s'a ridicat mândră cu acest cult al muncii. Pentrucă legionarii chemărilor româneşti ştiu prea bine că „România cea nouă nu poate ieşi decât din eroismul muncii".

ORDINEA

Desordinei materiale şi sufleteşti să-i opunem ordinea desăvârşită. Ordinea în gând, în fapte, în administraţie, în viaţă. Fără această operă ordonată ţara noastră se destramă ca o ţesătură proastă. „Munca aceasta, mare azi când călim sufletele şi ne întindem în largul ţării, apropiind ora victoriei, mare mâine când va trebui să clădim şi să refacem ţara aceasta a lenii, a politicii şi a ignoranţei, este călăuzită de principiul fără care ar da greş: ordinea".

DISCIPLINA ŞI IERARHIA

Libertăţilor democratice prost înţelese, absurde şi împotriva firii, Legiunea le opune două principii sănătoase: disciplina şi ierarhia. Nu există una fără cealaltă. Fără disciplină nu poate exista societate bine organizată şi prosperă. Ambiţiunile şi pulsaţiile de natură egoistă ale individului trebue să se plece în faţa marelui interes colectiv. Disciplina legionară nu este

cazonă, prusacă şi aspră, ci educativă şi voluntară. Este o disciplină trăită. Ea isvorăşte din sufletul fiecăruia ca o înaltă înţelegere a vremilor şi a valorii principiului în sine. Principiul disciplinei este cel mai criticat de lumea democratică, egalitară şi individualistă. Impotriva acestei atitudini Căpitanul a venit cu spiritul creator al disciplinei. In locul lipsei de autoritate se cere disciplină şi comandă. Disciplina cere ierarhie, comandă şi şef. Aceasta presupune răspundere şi pedeapsă. Legiunea respinge ca nedemnă şi împotriva firii egalitatea trâmbiţată de către democraţie. Nu există egalitate naturală. Oamenii sunt diferiţi. Ierarhia cere selecţiune. Selecţiune însă bazată pe valoare şi pe calităţi. Selecţiunea celor care se impun prin forţele şi capacitatea lor. Iată normele vieţii celei noui".

Iată Legiunea.

In fruntea Legiunii este creatorul ei, Căpitanul. El şi-a închinat întreaga viaţă acestei mari creaţiuni. Cum îşi îngrijeşte un artist opera să nu o strice cineva, aşa este de atent Căpitanul cu Legiunea lui. Trei ani a ţinut pe puţinii înţelegători ai sufletului său departe de lumea cealaltă, pregătindu-i mereu ca să fie destul de rezistenţi în lupta ce trebuia s'o poarte. Să nu-i copleşească spiritul dela care i-a smuls şi care trebuia învins. Iar după aceea, când a ieşit pe baricade, câte griji pentru Legiunea lovită cu violenţă din toate părţile, pentru a fi distrusă în faşe. In vâltoarea acestor primejdii de fiecare moment, cu o veghe de adevărat Căpitan, stând la postul de comandă şi cârmă, de

multe ori a ocolit milimetric Scylla şi Carybdele care stăteau în faţa corabiei legionare.

Azi, când aşternem aceste rânduri, călăuzeşte barca sufletului legionar prin cea mai învolburată strâmtoare, pe unde încă nimeni dintre oamenii care se pretind la noi, conducători, n'a trecut vreodată. Acum nu se poate naviga cu pavilionul ridicat, ci fără lumină şi cu steagul acoperit, făcând diferite manevre, una mai dibace ca alta, ferindu-se din calea marilor vapoare pentru a nu fi nimicit, tinzând să ajungă la liman. Trecând peste primejdia apei, a strâmtorilor şi a vigilenţei duşmanului, dela frâna de comandă este obligat să supravegheze cu atenţie echipajul, în sânul căruia s'au strecurat doi duşmani teribili. Cel mai primejdios este germenul şoaptei ticăloase pe care agenţii străini caută să-l însămânţeze printre soldaţii celui ce stă nemişcat la cârmă, şi al doilea este fructul acestei seminţe, dintele trădării, care a încolţit într'un suflet mişel şi plin de ambiţiuni vanitoase. Un moment trebue să părăsască cârma. Dar numai o secundă necesară asvârlirii peste bord a balastului. Totul întră iarăşi în supremă atenţiune. Peste toate obstacolele şi suferinţele ce pândesc încă corabia aceasta, în depărtare se vede o lumină din ce în ce mai strălucitoare şi plină de nădejdi. E sabia de foc a Arhanghelului Mihail, patronul Legiunii care ne conduce în luptă şi ne arată drumul biruinţii.

CĂPITANUL ŞI FELUL DE ACŢIUNE

Căpitanul niciodată nu lucrează desordonat. El iubeşte ordinea şi situaţia clară.

Pătrunde extraordinar de repede miezul oricărei probleme şi tot aşa de pătrunzător este în sesizarea părţilor slabe, sau bune. Aceste însuşiri organice ale Căpitanului, au făcut din el, un mare tactician.

Este un judecător desăvârşit al situaţiunilor, în decursul desfăşurării unei acţiuni de orice fel.

Acei care au lucrat sub comanda Căpitanului, au avut posibilitatea de a pătrunde minunatul său simţ tactic, de splendidă orientare şi de conducere. Cu adversarul în faţă aceste calităţi se potenţează. In faţa dificultăţilor şi a duşmanului, Căpitanul este mai în largul său, decât atunci când este nevoit să acţioneze „în timp de pace".

Militar în structura şi concepţiile sale, a introdus în viaţa politică defectuoasă, falsă şi plină de labirinte diplomatice, linia dreaptă de atitudine militară, prin ajutorul căreia a tăiat de atâtea ori, până acum, încurcatele iţe ale politicii româneşti.

„In toată Europa este un curent pentru întroducerea virtuţilor ostăşeşti în viaţa publică a ţărilor.

In locul vorbăriei şi a discursurilor lungi, lumea vrea frază scurtă, clară şi precisă, ca aceea a ostaşului.

In locul desbinării şi al certurilor, noi punem camaraderia frumoasă a ostaşului şi *unitatea* perfectă, ca a unei trupe, a naţiunii întregi".

Este un mare animator. Cu Căpitanul şi lângă el, te simţi aşa cum spune poetul „cu şapte vieţi", gata de a înfrunta orice primejdie, şi mai ales cu nesfârşită încredere în biruinţă. Cel din urmă slăbănog, lângă Căpitanul şi prin influenţa lui, devine un viteaz.

Secretul tuturor acţiunilor reuşite ale Căpitanului constă tocmai în această ***putere magică de influenţă eroică, asupra soldaţilor săi.***

O chestiune, care intră în preocupările Căpitanului, este studiată şi pusă la punct până în cele mai mici amănunte. Nimic nu-i scapă, nimic nu neglijează, nicio posibilitate nu rămâne necontrolată. Hotărîrea, odată luată, cedează locul ***încrederii.*** Incredere în reuşita acelei acţiuni trecând peste toate piedicile ce s'ar pune deacurmezişul. Este o încredere ***pasională, cuceritoare, epidemică.***

*

Curiozitatea felului de acţionare a Căpitanului, nu o formează cele scrise mai sus, ci *ACŢIUNEA PRIN INTUIŢIE, PRIN INSPIRAŢIE.* ***Marele dar al Căpitanului.***

Atitudinele din clipele hotărîtoare ale vieţii lui şi marile orientări date organizaţiei, nu le-a săvârşit în urma unei logice şi meticuloase construcţii mintale, pornind dela premise date, ci totdeauna la îndemnul

instinctului personal, al intuiţiei, chiar dacă contrazicea atunci toate regulele raţiunei şi ale dreptei judecăţi.

Acest spirit de intuiţie până acum nu a dat greş niciodată. Sediul acestui spirit nu stă în creer, adică în raţional, ci în inimă adică în puterea sentimentului. Creerul, frânat de judecată, poate greşi, pe când inima, care merge pe culmea pasiunilor şi a înălţimilor sentimentale, care dau orizont mare şi larg, nu greşeşte.

„De altfel inspiraţia şi intuiţia genială — amândouă în afara raţionalului — nu numai în artă, ci chiar în ştiinţele exacte — stau la temelia tuturor marilor propăşiri şi prefaceri. Cu atât mai mult în domeniul economic şi social-politic.

Intelectualitatea, oricât de superioară şi rafinată ar fi, e incapabilă să găsească PRIN RAŢIONAMENT, calea cea mai justă spre mai nou şi mai bine. De aceea în orice domeniu, drumurile noui le-au găsit şi le-au deschis ***numai marii inspiraţi.*** Şi nu pe cale de raţionament.

Incontestabil că, de nenumărate ori — post factum — inspiratul poate demonstra raţional valabilitatea oricărei mari inovaţii create inspirativ. In ştiinţă în special, marile genii novatoare, din diverse motive şi mai ales dintr'un soi de cochetărie intelectuală, au căutat să camufleze inspirativul, prezentându-l ca rezultat al raţionamentului logic curent. Dar istoria bine documentată şi biografia marilor deschizători de drumuri ne arată caracterul de inspiraţie hiper sau ultra raţională dela temelia tuturor realizărilor epocale.

Istoria pătimirii geniilor şi marilor novatori în orice domenii, incapacitatea unor generaţii de a pricepe ceeace apare, azi, evident chiar unui licean mai inteligent, stau mărturie pentru generalitatea acestei inferiorităţi a gândirii raţionale. Nu odată elita intelectualilor, nu odată docte academii s'au comportat, în faţa marilor descoperiri în diferite domenii, ca şi cum ar fi fost compuse din cretini.

Intelectualitatea noastră — vorbesc de cea care-şi merită numele — se găseşte faţă de adevărul nostru într'o postură de a cărei ciudăţenie ne-am putea mira că nu-şi dă seama.

De fiecare dată, la fiecare acţiune sau adevăr exprimat de Căpitanul a reacţionat contestându-i valabilitatea, neînţelegând-o, părându-i absurdă sau ridiculă, sfârşind, în toate cazurile prin a constata cu surprindere că evenimentele i-au dat lui dreptatea, şi nu raţionamentului lor. Elita intelectualităţii noastre încalificate a căzut cu brio şi aproape în totalitatea ei la acest examen de înţelegere şi pătrundere a realităţilor social politice". [1])

Un conducător însă, nu este un om într'adevăr excepţional, dacă are numai acest dar al naturii. El trebue să recepteze cu sufletul lui, încă ceva: momentul traducerii în fapte, încadrarea în fapte a inspiraţiunilor avute. Căci altfel, fie că este un grăbit, fie că rămâne un întârziat — ceeace din punct de vedere al genialităţii personale şi a reuşitei acţiunii întreprinse — este acelaş lucru, adică nimic.

[1]) Prof. Dan Rădulescu: Marile revizuiri care se impun. Revista mea 1936.

Există o lege a momentelor. Mai precis: o anumită fixare a lor în timp. Nu poţi face orice, oricum şi oricând, fără ca acţiunea pe care o încerci să nu producă o desarmonie şi să nu cadă în ridicol, dacă nu cumva îţi ridică în contra ta, toate adversităţile mediului, forţat în manifestarea lui.

După cum într'un cor, dacă nu se ştie intrarea sau ieşirea unei voci, totul devine deplasat şi strident tot astfel se întâmplă şi în viaţă, care nu-i decât o vastă scenă, pe care, cu toţii jucăm şi cântăm, intrăm şi ieşim.

Unora, le este rezervat câte un rol mare. Totul depinde de felul cum înţeleg să se achite de această însărcinare.

Când actorii înţeleg şi pricep indicaţiunea momentului lor, termină bine devenind eroi, când nu, rămân doar biete jucării, sau nebuni.

In această privinţă, Căpitanul posedă marea însuşire, de a simţi când *trebue să intre în scenă, ce mişcări să facă şi când trebue să se retragă.*

Legile naturii îşi găsesc o tălmăcire perfectă în sufletul lui. Işi face intrarea în mijlocul mediului totdeauna la timpul cel mai potrivit, încât niciodată nu strică armonia şi mersul firesc.

Aceasta este calitatea priceperii momentelor. Ea nu se câştigă decât printr'un singur fel: înzestrarea naturală. Din cărţi nu se poate învăţa şi nici nu este legată de vreo calitate omenească, cum ar fi: inteligenţa, cultura, sau cuminţenia.

Ajutat de însuşirile acestea, modul prin care lucrează şi influenţează pe semenii săi, a fost şi este: *fapta.*

Unii, dintre aleşii neamurilor, s'au impus prin puterea captivantă a oratoriei lor. Alţii, şi-au atras valuri întregi de simpatii prin întrebuinţarea tacticei tăcerii.

A treia grupă prin strălucirea unor biruinţe de arme, iar pe alţii i-a ridicat sus de tot diplomaţia sau teroarea.

Căpitanul s'a impus prin vitejia faptelor şi a atitudinilor sale.

Cultivă *oratoria faptelor*. Un discurs oricât ar fi el de frumos şi ori câtă lume l-ar asculta, rămâne tot vorbă goală, şi nu trăeşte. Pe când fapta este un permanent discurs. Ea nu se adresează numai celor cari o înfăptuiesc şi celor prezenţi. Străbătând anii şi chiar veacurile, în fiecare moment vorbeşte atât celor cari sunt, cât şi celor ce vor veni.

Faraonii Egiptului au amuţit de mii de ani, dar faptele lor, câte nu ne vorbesc nouă, despre ei şi timpurile lor.

Mult mai mult, decât ar fi putut vorbi în întreaga lor viaţă.

Când s'a pus problema construirei unui dig pe malul Buzăului, la Vişani, ca să fie stavilă împotriva apelor, Căpitanul adresându-se legionarilor săi, zicea printre altele: „Acest dig va purta peste veacuri faima legionară".

Dacă îl transpunem pe Căpitan în fruntea Legiunii ca şef al ei, şi vom căuta cum acţionează în această calitate, ceeace frapează din primul moment pe un cercetător al evoluţiei acestei închegări, sunt

aşa numitele „bătălii" cari atrag în jurul lor forţa Legiunii întregi, constituind ceeace Căpitanul a numit „munca pe ţară".

Ce sunt bătăliile? Ce este munca pe ţară? *O bătălie în sistemul legionar este o sforţare comună şi unită a întregei Legiuni, în vederea atingerii unui scop precis,* pentru a cărui realizare se efectuiază munca pe ţară, ca să poată duce la rezultatul dorit. Câteva cuvinte despre această muncă pe ţară.

Iată ce spune Căpitanul: „Era ceva nou în mişcare şi răspunderea principiilor de organizare a Legiunii. Acest sistem are următoarele avantaje:

a) „Rezultat material mare, cu foarte puţină sforţare.

b) „Educaţia în spiritul de unire al legionarilor îndreptându-se toţi în acelaş timp către atingerea aceluiaş ţel.

c) „Intărirea ordinei şi a disciplinei, fiecare muncind ordonat şi după un plan bine stabilit de mai înainte.

d) *„Crearea conducătorilor de mâine ai mişcărei"*.

Munca pe ţară, în cadrul Legiunii, în ultimul timp a luat o formă nouă, a *muncii pe ţară, pentru ţară.*

Taberile de muncă, în finala lor năzuinţă, tind să aprindă dragostea de muncă a neamului întreg, în vederea creerii instituţiunilor şi operilor de interes obştesc, pentru el. Aceasta se face prin voluntariatul actual al muncii legionare.

Taberile de muncă sunt şi ele o bătălie, numai, în războiul mare pe care îl duce Legiunea. Prima bătălie cu care a ieşit pe teren organizaţia legionară a

constat în asigurarea numărului de abonaţi necesari, pentru a putea trăi revista „Pământul Strămoşesc", după cum am văzut.

A doua a fost „bătălia vitezii" pentru cumpărarea unei camionete, necesară deplasărilor de propagandă.

Au urmat celelalte bătălii, una după alta: cărămidăria dela Ungheni, grădinăria, organizarea, încercarea marşului din Basarabia, tipografia, Neamţ, Tutova, Casa Verde ş. a., terminându-se cu „bătălia prigoanei".

Cu ocazia primei bătălii, Căpitanul a scris:

„Fie ca la a 50-a bătălie, neamul acesta să scape de stăpânirea inimei negre a iudei şi de nedreptate".

Legionarii de sub comanda Căpitanului, aşteaptă această bătălie.

CUM SCRIE CĂPITANUL

Căpitanul nu este un obişnuit al scrisului. In viaţa lui plină de luptă a stat mai mult cu mâna pe sabie, decât pe condei. A lăsat această îndeletnicire pe seama altora. Aceasta nu înseamnează că este lipsit de însuşirile cari se cer unui bun mânuitor al condeiului. Dimpotrivă, articolele pe care le-a scris în timpul vieţii de student, răspândite prin ziarele naţionaliste ale timpului, apoi redactarea revistei „Pământul Strămoşesc", broşurica „Scrisori studenţeşti din închisoare", „Cărticica Şefului de Cuib" şi mai ales „Pentru Legionari" ne arată cu prisosinţă aceste calităţi.

Caracteristica scrisului său este claritatea. Modul de a-şi aşterne gândul pe hârtie este limpede, fără ascunzişuri şi fără întortocheli. Fraza lui nu este o frază savantă, plină de cuvinte al căror înţeles trebue căutat prin dicţionarul cuvintelor radicale. Ea este simplă, însă vie şi plină de nerv. Verbul o stăpâneşte. In afară de aceasta în tot ceeace a scris Căpitanul nu găseşti nimic rece datorit combinaţiilor mintale, sofisticăriei. ***Scrisul lui, e sufletul lui.***

Când scrie despre Moldova, pe care o iubeşte nespus de mult, felul de exprimare devine duios şi plin de sentimentalism: ... „pentrucă noi Moldovenii am rămas cei mai săraci şi cei mai bătuţi de soartă

dintre toţi Românii... La noi au dispărut cântecele de veselie şi mândrul, albul nostru port a dispărut. Bătută voinicească flăcăii noştri nu mai ştiu să joace, doar cântec prelung de doină răsună de pe dealuri în nopţile cu lună. Atâta ne-a mai rămas nouă Moldovenilor. [1])

Din acest scris se desprinde ca o văpaie dragostea pentru pământul nostru în suferinţă. „O pământ al strămoşilor! de mila ta noi plângem. Vorbeşte; noi te-am mai ascultat odată şi ţi-am jurat credinţă: ori te vom scoate din robie, ori vom muri în luptă".

Adresându-se celor mici, le arată, că, prima şi cea mai înaltă datorie a lor „este, să iubiţi cu foc, copii, pământul acesta. Intr'ânsul dorm şi vor dormi mereu toate amintirile voastre; sărutaţi cu drag ţărâna lui, călcaţi încet, încetişor pe dânsa. Dedesubt sunt oase scumpe şi sânge mult. Fiecare os, fiecare picătură de sânge vor spune inimii voastre povestea unui neam de eroi". [2])

Şi apoi nădejdile pe care le depozitează în copii şi tinerime: „Convingerea noastră este, că ei sunt cei meniţi de sus, spre a făuri acea Românie, liberă, fericită şi românească. Nu cei învechiţi în rele, cei mâncaţi de patimi, şi nici cei orbiţi de strălucirea aurului jidovesc vor putea mântui această Românie. Nu! pentru că Dumnezeu niciodată n'a încredinţat o menire sfântă, unor oameni cari n'au avut nimic sfânt".

---

[1]) C. Codreanu: Scrisori studenţeşti din închisoare — scrise în 1923.

[2]) Idem.

Sufletul Căpitanului este cuprins de trei mari pasiuni. Intâia şi cea mai puternică este iubirea de Patrie. Inţelegerea suferinţelor şi a sbuciumului ei precum şi chemarea pe care o face pământul în care „dorm toate amintirile, toată slava noastră şi dela care aşteptăm să ne vină şi mântuirea".

Dragostea de codru este o altă pasiune care răbufneşte din tot ce a scris Căpitanul. Iubeşte codrul într'un mod tainic şi superior. Frăţia proverbială a românului cu pădurea, în sufletul lui îşi găseşte multă înţelegere... „In tăcerea nopţilor de închisoare, visând la România pe care ne-au cântat-o mamele la căpătâiu şi de care ne-am legat atâtea nădejdi şi atâtea doruri sfinte, adesea ne întoarcem cu faţa îndărăt spre codrii pe cari i-am părăsit. Spre ţara strămoşilor". [1])

Şi ţara strămoşească pentru Căpitan este muntele, a treia lui pasiune. Cum iubesc vulturii stâncile, aşa iubeşte Căpitanul muntele. Aici îi place să-şi odihnească sufletul şi ochii, străpungând cu privirea lui depărtările. In înălţime se simte bine, respiră cu ardoare aerul rece şi curat al pădurii, care îi dă viaţă şi putere. Ii place linia dreaptă a stâncilor, sălbătecia locurilor şi desimea brazilor.

*

Scrisul Căpitanului se schimbă însă, când e vorba de acţiune de luptă. El îmbracă altă haină. Devine serios, grav, metalic, ca o goarnă. Totul vibrează atunci. Fraza este dinamică şi răscolitoare. Simţi cum se îngrămădeşte sub ea furtuna şi este gata să isbucnească. E partea eroică a sufletului. In această pos-

---

[1]) C. Codreanu — Scrisori studenţeşti din închisoare.

tură adresându-se camarazilor le arată situaţia în care se găsesc. „Generaţia noastră a ajuns la o grea răspundere. Ori o apucăm la deal, ori la vale. La deal, pe calea energiei, a bărbăţiei, a cinstei şi a credinţei neţărmurită într'un ideal, şi într'un Dumnezeu, către un soare de aur al Românilor; la vale, pe calea moliciunii, a decăderii morale şi a pierzării noastre ca neam. Ori clădim o Românie Nouă, ori ne prăbuşim". Şi natural este pornit pe calea luptei, de unde spune celor cari îl urmează: „Nu voi putea crede că aţi fost înfrânţi, decât în faţa mormintelor voastre, sau văzându-vă în lanţuri în temniţa Galatei".

Când obrăsnicia duşmanului este prea mare, când provocarea lui este prea neînchipuită, când tăcerea ar însemna laşitate, atunci scrisul lui prinde nota revoltei şi a demnităţii. Aşa îi vedem în împrejurări ca acestea: „Cu inima străpunsă de durere şi legitimă revoltă, am cetit, pe zidurile Iaşilor nesocotita şi obraznica anunţare: apariţia unui ziar cu numele „Moldova" având ca proprietar şi director pe Gh. Spina, adică jidănaşul comunist, advocat Schreiber...

„Ascultă jidane, tu să vorbeşti în numele acestei Moldove? nici măcar să îndrăsneşti a pronunţa acest nume scump şi sfânt, necum a ţi-l face titlu de gazetă, pentru ca să şti, că pe noi Moldovenii, care ţi-am răbdat ţie şi neamului tău, toate obrăzniciile, ne vei găsi de data acesta transformaţi într'o stâncă de fier.

Fii ai lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, copii ai Moldovei, cuprindă braţul vostru, energie cerească de trăsnet, în clipa în care cele din urmă amintiri ale

voastre sunt călcate în picioare de venetici şi de vampiri". [1])

Iar presei înstrăinate, care înveneinează zi cu zi sufletul acestui neam, acelei prese care vorbeşte în numele nostru fără să aibă ceva comun cu noi, afară de limba pe care ne-a furat-o, îi vorbeşte astfel: „Poate voiţi ca prin insultele neîncetate cu care răniţi sufletele româneşti să mă vedeţi într'o bună zi în fruntea sfinţilor răsculaţi din Maramureş! să ştiţi, că în clipa aceea v'a sunat ceasul şi v'a sunat şi scândura". [2])

Şi chemarea lui către români: „In clipa când duşmanii ne copleşesc şi politicienii ne vând, Români, strigaţi cu înfrigurare, ca pe potecile munţilor în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!"

*

Aşa scrie Căpitanul!

Limpede, curgător şi energic, ca un râu de munte.

Cu duioşie, faţă de amintirile noastre şi înţelegere pentru suferinţele pământului strămoşesc.

Cu seriozitate, despre misiunea generaţiei noastre.

Sobru şi imperativ, când se adresează luptătorilor.

Viforos, când apără onoarea Neamului şi a Patriei.

---

[1]) Manifest, Iaşi 1930.

[2]) Manifest, Buc. 1930.

CĂPITANUL ŞI CÂNTECILE LEGIONARE

„Aşezările lumii vechi se dărâmă. In locul lor apar, singuratice luminişuri în turburări şi prefaceri, aşezările lumii noui. Şi fiecare aşteaptă, înfrigurat, să se ridice cineva de undeva şi să lămurească profilul lumii ce se iveşte. Organismul nostru naţional trece prin criza prefacerii pentru lumea nouă, trăind totodată legea împlinirii sale". [1])

Lumea aceasta nouă care astăzi se conturează tot mai bine şi se profilează în zarea unui viitor destul de apropiat, răbufneşte prin mediul lumii vechi, în acorduri de cântec. Această „naştere în cântec" a lumii noui legionare arată toată frumuseţea şi curăţenia ei sufletească, fiind conformă şi cu întreaga fire românească.

Pentrucă românul îşi duce viaţa „sub semnul muzicii". „Nu este eveniment fără întovărăşire de cântec. Peste capetele vieţii pluteşte cântecul de leagăn şi de îngropare. Inlăuntru ei se desfăşoară, ca într'o privelişte, colinda, cântecul de stea, doina, cântecul de lume, jocul, cântecul bătrân şi alături, ca o strajă, muzica bisericii creştine".

---

[1]) Liviu Rusu: Omul român în lumina de cântec. Insemnări Sociologice.

In al doilea rând pentrucă muzica permite o scrutare a adâncurilor sufletului, o răscolire a sentimentelor, o captivare a lor şi o înfrăţire. Sub vraja cântecului dispare orice grijă şi legătură pământească; sufletele se contopesc într'o trăire divină.

Legiunea fiind o mişcare spirituală mare şi răscolitoare, cu acţiune directă asupra suletului, era firesc ca cea dintâi manifestare care exterioriza această credinţă să-şi găsească glas prin cântec. Cântecul este doar vorba sufletului. Prin mijlocirea lui, sufletele se îmbrăţişează. Adresându-se sentimentului şi pornind din sentiment, cântecul înalţă, dă avânt şi creiază anumite predispoziţiuni. El este firul nevăzut pe care se ridică omul dela pământ spre zările înalte ale seninului, ale vieţii sufleteşti, spre Dumnezeu.

Mărturisirile de credinţă, oricare a fost esenţa originii lor, mai mult decât prin orice alt mijloc sau răspândit şi au trăit prin cântec. Acţiunile mari omeneşti întotdeauna şi-au găsit eternizarea prin cântec. Eroii şi faptele lor tot prin ajutorul cântecelor trăiesc. Bucuriile şi durerile tot prin ele le trăim cu toţii.

*

Credinţa legionară a dat naştere cântecelor legionare. Lumea nouă pe care o pregătea Căpitanul s'a arătat mai întâi sub haina cântecului.

„In adevăr din primul minut, în Iunie 1927, pe când eram numai câţiva tineri dispreţuiţi de toată lumea, am cântat: „Sculaţi Români, la luptă bate ora..."

A fost cel dintâiu cântec în care ne adresam întregului popor român, din mijlocul Iaşului cotropit, înstrăinat.

Depunerea primului legământ, la câteva luni mai târziu, l-am făcut în mijlocul sunetului aceluiaş marş. Printre cântecile care le iubeam mai mult erau: „Să sune iarăşi goarna“, „Voinicilor înaintând“ ş. a. După un an la 1928, când spiritul legionar adunase în jurul lui o mulţime de tineri, având os şi sânge de legionar, au început să apară cântece noui“. Izvorând din însăşi viaţa legionară, ele purtau pe aripa lor noua credinţă în care îşi găseau întreg suportul. „Aceste coruri, marşuri şi poezii sunt frânturi din sufletul nostru legionar şi ne aparţin prin urmare nouă şi numai nouă. Ele sunt expresia felului nostru de a gândi şi de a simţi, şi s'au născut din clocotul sângelui nostru... Ne revendicăm cu încăpăţinare şi ne aşezăm cu hotărîre în faţa acelora cari, având o gândire şi simţire contrară gândirii şi simţirii legionare, încearcă să ni le fure, încearcă să le prezinte publicului ca fiind ale lor, încearcă să se împopoţoneze“. Avem de altfel mulţumirea de a vedea că imitaţiunile, neavând nicio bază de credinţă, se pierd şi dispar, cum se vestejesc florile pe care încercăm a le sădi în alt teren decât acela care le este propriu. Ele nu rezistă.

In măsura în care această credinţă legionară se cristaliza şi lua o formă mai desăvârşită, în aceeaşi măsură şi cântecele au evoluat. Pornind dela încercările timide ale începutului şi până la cântecile cele mai noui, adevărate capod'opere de crez legionar, de esenţă muzicală superioară şi rezistând ori cărei critici literare, este un drum destul de lung, ale cărui rezultate se văd în sutele de cântece legionare ce s'au năs-

cut pretutindenea. „Fiecare regiune îşi are cântecele ei, care se cântă în toată ţara. Şi dacă a ajuns în Munţii Apuseni sau în alt colţ de ţară de multe ori nu se mai ştie dacă stihuitorul este Radu Gyr sau un umilit dascăl din munţii Bucovinei“. [1]) S'au ivit cântăreţi mulţi, ţărani, studenţi, meseriaşi şi titraţi, al căror suflet a prins esenţialul credinţii celei noui şi l-au aşternut în cântec. „Astăzi cântecile noastre răsună prin toate satele, prevestind parcă apropierea Invierii ce va să vie“.

Subiectul acestor cântece este Căpitanul şi opera lui: Legiunea. Aproape nu există cântec legionar, care să nu preamărească Legiunea şi Căpitanul. Această încadrare în cântec nu are nimic forţat, nimic dictat, nimic care să nu fie firesc. Totul reese dintr'o adâncă înţelegere a vieţii legionare. Pe cel ce a creiat Legiunea şi pe ea însăşi o cântă legionarii.

Toată istoria închegării noastre se găseşte în cântec. Dela sfioşii paşi ai începutului, până la acumularea marilor accente de revoltă ale prigoanei, totul este cântat. In hore vesele şi săltăreţe ca şi în duioase cântece de închisoare. In strigătul pământului ţării care geme şi'n cântece de Nicadori. Slăvind munca din care legionarii şi-au făcut un crez şi vitejia pe care ei o iubesc ca pe o mireasă. In chemările pe care le-au făcut către românii „din munţi şi văi“ şi îndatoririle pe cari toţi le avem de a ne apăra munţii noştri cei frumoşi. In îndemnurile din faţa primejdiilor, cum e aceasta:

---

[1]) Liviu Russu: Ce este cântecul legionar.

„Legionare, nu te teme
„Că prea tânăr vei pieri,
„Căci tu mori pentru-a te naşte,
„Şi te naşti pentru-a muri.

Şi din atitudinile din fața morții:

„Cu zâmbetul pe buze
„Moartea 'n față o privim
„Căci suntem echipa morții
„Ori învingem ori murim.

Pentru cei căzuți în lupte Legiunea are Imnul ei, impresionant până la lacrimi, al cărui final este de o duioşie unică:

„Bate vântul peste ape,
„Trece timpul greu;
„Noi mereu te plângem frate,
„Iar tu dormi mereu"...

*

Pe deasupra tuturor stă însă Căpitanul şi Legiunea. Omul şi opera. Cântecile legionare în sinteza lor se opresc la acel vers minunat dintr'o poezie a noastră care se închee aşa:

„Tu Codrene eşti nădejdea
„Ce ne-a dat-o Cel din cer.
„Tu ne spulberi desnădejdea,
„Tu şi Garda ta de Fier.

şi apoi...

„Să trăiască Legiunea
„Şi al nostru Căpitan!

Căpitanul şi Legiunea stau mai presus de viața comună, sunt inspiratorii, sunt în mod indirect creatorii acestor cântece frumoase şi cuceritoare, la căldura cărora se va încălzi odată ***întregul suflet românesc.***

„Cântecele legionare inaugurează o epocă nouă a României, de curaj, de realizare istorică. Țara întreagă începe să răsune de cântece legionare. Vara în tabere, în marşuri prin munți şi sate, călătorul le poate înregistra ca un netăgăduit semn de renaştere a neamului, ca o pregătire de luptă. ***Cântecul legionar ține trează în conştiința tineretului acestei țări imaginea de peste timpuri a Căpitanului".***

„Pentru viitor cântecul legionar va păstra, incrustat în legendă, chipul Căpitanului. [1])

*

Ca o completare a acestui capitol publicăm două poezii, ale lui A. G. Delafântânele şi Viorica Lăzărescu, amândoi poeți tineri dela Iaşi, închinate Căpitanului, pentru a arăta cum este văzut de ei.

HAIDUCESC

D-LUI CORNELIU CODREANU

S'a deşteptat în mine dorul iară,
De-a hoinări ca'n vremuri prin păduri,
Cu ochii ațintiți spre munții suri,
Cântând din frunză'n fiecare seară.

Hai, murgule, să ne pornim prin țară,
Netemători ca voinicii panduri,

[1]) Liviu Russu: Ce este cântecul legionar.

Ca doi haiduci cu prăzile'n coburi,
Prin luncile pustii cu frunză rară.

Acelaş dor s'a deşteptat în mine,
Să rătăcesc pe câmpurile pline
Cu flori de sânziană şi cicoare.

Să uit amarul vieţii care doare,
Să chiui şi să strig moldoveneşte,
Cântând ca'n vremea veche, haiduceşte [1])

A. G. DELAFÂNTÂNELE

INCHINARE
LUI CORNELIU Z. CODREANU
cu ocazia zilei de 10 Decemvrie

Un gând umil s'a ridicat spre tine,
Sfios, ca ciocârliile spre soare,
Căci tu ne-aduci credinţa în mai bine
Şi vorba ta-i o sfântă sărbătoare.

In tine se'ntrupează năzuinţa
Pe care, toţi eroii o purtară:
Să cânte'n largul zării, biruinţa
Invingători şi liberi, ori, să moară.

In tine-şi văd bătrânii tot avântul
Ce-l trâmbiţau cu drag în larga zare;
Prin tine se răzbună tot pământul
Şi înfloreşte România-Mare.

---

[1]) Pământul Strămoşesc, An. V. Nr. 3, 1 Martie 1933.
[2]) Pământul Strămoşesc, An. V. Nr. 1, 1 Ianuarie 1933, p. 5.

Umilu-mi gând s'a ridicat spre tine,
Să-ţi dea prinosul dragostei de frate,
Căci tu ne-aduci credinţa în mai bine
Şi'n tine, ni-s nădejdile 'ntrupate.

VIORICA LĂZĂRESCU

O minunată încadrare a Căpitanului în cântece face deasemenea şi subtilul poet şi scriitor Radu Gyr.

In admirabilele lui cântece figura Căpitanului apare legată de natură şi de sufletul legionarilor lui, aşa precum ne arată şi aceste două strofe pe cari le reproducem:

„Ci vin şi la noi, Căpitane,
Flăcăii ţi-s codrii de brazi,
Şi-s gata să'nfrunte prigoane
Şi drag li-e mormântul viteaz.

Sub flamura verde a Gărzii de Fier
E-o trudă de mâini şi ciocane
Şi tot legionarul în visu-i de cer
Te poartă încrustat, Căpitane."

ÎNCHISORILE CĂPITANULUI

In cuprinsul lucrării am arătat diferitele închisori în care şi-a petrecut timpul Căpitanul, încununându-şi acţiunea întreprinsă cu pecetea jertfei personale.

Le reunim în acest capitol final, ca o încoronare a sbuciumului şi a frământărilor, pe care viaţa omului, ce am căutat să-l prezentăm, o poartă.

Zilele acestea trăite după gratii, numai în tovărăşia gândului, sunt garanţia şi cartea de vizită cea mai strălucită, pentru încrederea în timpul de mâine. A timpului de înfăptuire a celor cugetate şi meditate în atâtea nopţi lungi de chinuri şi nesomn, trăind numai pentru focul idealului contopit cu sufletul lui.

Căpitanul, spre deosebire de alţi oameni politici, nu a trăit în exterior, ci a coborît în interiorul său. Trăirea aceasta lăuntrică i-a ajutat în a descoperi defectele fundamentale ale sufletului românesc de azi.

Opera lui a tins să îndrepte aceste carenţe de suflet şi de aceea ***refacerea sufletului colectiv românesc a rămas pârghia principală de preocupare a lui.***

El a întemeiat o c r e d i n ţ ă n o u ă. Credinţa trăirii în duh românesc.

Clădirea măreaţă a României legionare stă sprijinită pe această credinţă şi pe spiritul legionar, care din închisori s'a născut şi în ele s'a întărit.

Căpitanul la baza operii lui a pus *piatra jertfei* şi a *credinţei*.

Prima arestare, 29 Martie 1923 până la 6 Aprilie, la Inchisoarea „Poarta Verde" Iaşi. Apoi 9 Oct. 1923—30 Martie 1924, Văcăreşti. 25 Oct. 1924—25 Maiu 1925, Galata, Focşani, Severin. Două zile 1926 la Focşani. 17 zile luna Aprilie 1928, Galata. 26 Iulie 1930 — 30 Aug. 1930, Văcăreşti. 12 Ianuarie — 1 Aprilie 1931, Văcăreşti. In timpul din urmă nevoinţa de a se ascunde din 8 Decemvrie 1933 — 14 Martie 1934, când s'a predat, stând la Consiliul de Războiu până la 5 Aprilie acelaş an.

Poarta Verde, Văcăreşti, Galata, Focşani, Severin. Iar Focşani, Galata, Văcăreşti, iar Văcăreşti, şi Consiliul de Războiu.

Tot atâtea distincţiuni pe pieptul Căpitanului.

CUPRINSUL